ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday by
The Little Russian Nat'l Union
of America
at
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year ..... $2.00 | To Europe:
half year ..... 1.00 | per year $2.50
single copy ..... .05 | half year 1.25

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE L. R. NAT'L UNION OF AMERICA

S.B. 1914

РІК XXII. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 1-го січня 1914. Ч. 1. VOL. XXII. Jersey City, N. J., Thursday, January 1, 1914.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬ СЯ!

З НАГОДИ РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО ЗАСИЛАЄМО ВСІМ ЧЛЕНАМ РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, ВСІМ НАШИМ ЧИТАЧАМ І ПРИХИЛЬНИКАМ СЕРДЕЧНІ І ЩИРІ ЖЕЛАНЯ „ВЕСЕЛИХ СЬВЯТ".

Редакція.

ВОЗВЕСЕЛІМ СЯ ВСІ РАЗОМ НИНІ!

Загомоніли дзвони по всій Україні і рознесли по сьвіті веселу новину:

Бог предвічний народив ся!
Прийшов днесь із небес,
Щоб спасти люд свій весь,
І утішив ся.

. . . .

А у Вефлеємі нині мир явив ся,
Люди, веселіть ся, сам Бог народив ся.

Нема на сьвіті другого народа, що сьвято Христового Різдва обходив би так торжественно, так величаво й радісно, як нарід руський.

І малий і великий, і молодий і старий, і убогий і богач — всі однаково тішать ся Різдвяними сьвятами, всі обновляють ся на души, бо прийшов на сьвіт Спаситель,

Щоб землю з небом в одно злучити.

Там далеко за морями, в нашій старій вітчині, де ми зросли і до розуму прийшли — там нині велика радість! Сьвята вечера з своїми символічними звичаями, пречудові коляди, вертеп і зьвізда, розрадувані лиця дітвори — усе те настроює людину до побожности і до піднесеня свого духа до Того, що народив ся не в царській палаті, але во пустині, во яскині.

Цар царів, предвічний Творець всеї твари прийшов на сьвіт в найбільшім убожестві і тим осьвятив той робітничий стан, котрим ще й нині помітують богаті...

Ми тут, на тій далекій від рідного краю чужині, не зачисляємо себе до богатих. Ми бідні. За свій власний нерозум і за прогріхи наших батьків терпимо важке й болюче горе.

Та тепер не пора на міркованя і рефлексії... В нас нині сьвято... Забудьмо один день свое лихо, забудьмо на свої злидні і веселім ся! По році тяжкої боротьби з незавидним житєм підемо до відпочинку, бо кому як кому — а нам відпочинок належить ся!

Відпочиваючи по своїх цілорічних трудах, веселім ся щиро і не облудно, але веселім ся душею, не тілом!

Коли засядемо до сьвятої вечері, згадаймо наперед за Того, що взяв на себе людське тіло задля нашого спасеня —

Слава Богу засьпіваймо:
Честь Сину Божому!
І Пану нашому
Поклон віддаймо...

СЛАВА ВО ВИШНИХ БОГУ, А НА ЗЕМЛИ МИР, ВО ЧЕЛОВІЦІХ БЛАГОВОЛЕНІЄ.

В Вефлеємі Тайна нині нам яви ся,
З Пречистої Діви Мессія роди ся;

дрости божої. Згадаймо за свою понену, вітчину, за страждаючих братів, за нашу шкільну дітвору в старім краю, в новім сьвіті, за всіх тих, що навчають нас добра і працюють над відродженєм безталанної Руси-України.

Возвеселім ся всі разом нині. Але дбаймо, щоб з тої веселости не вийшла шкода ані нам самим, ані нікому иньшому. Не на те є сьвятий день, щоб його марно прогайнувати. Коли наша людська природа буде нас тягнути до злого діла, ми поконаймо її своїм розумом і силою волі. На теж ми люди!

Згадаймо свої невинні діточі літа, згадаймо за своїх батьків у старім краю, згадаймо нашу рідну хатину і нашу велику родину, а всі ті спомини додадуть нам сили й витревалости до важкої житєвої борби і ми покажемо цілому сьвітови, що живемо своїм власним житєм, житєм народу су...

З днем Христового Різдва зробім собі рішучий обіт позбути ся наших дотеперішних хиб і пороків, постановім собі твердо йти дорогою правди і справедливости, не оглядаючись на підшепти лукавих людий. За те, що нам дороге і миле, за наші народні ідеали бороть ся завзято із всіми нашими ворогами, бо й новонароджений Христос прийшов на сьвіт, щоб побороти власть темноти й неволі.

Нова радість стала,
Яка не бувала:
Над вертепом зьвізда ясна
Сьвіту засіяла.

А коли то засіяє зьвізда цілковитого відродженя нашого бідного народа? Коли ми засядемо до різдвяної вечері як вільні, свобідні люди?... Може ще не зараз надійде для нас сей радісний день, день відродження нашої вітчини... А чи прийде він колинебудь взагалі?...

Цілі тисячки літ чекала вірна людскість на прихід обіцяного Богом Мессії, а таки вкінці діждала ся! Прийде час, що й наші ожиданя сповнять ся, що й ми діждемо ся тої радісної хвилї, коли то — як каже поет — замучений, розбитий, знесилений неволею народ огненим видом засьяє у ряді народів вольних колїї, трусне Кавказом, виперeже ся Бескидом, покотить Чорним морем гомін волї, і гляне як хозяїн домовитий по своїй хаті і по своїм поли.

Приспішити сю радісну хвилю — се діло наше і наших дітий. Наша доля в наших руках. Не оглядаймо ся на поміч чужинців, бо чужими руками лише огонь загрібати з нефа...

B 1

...ві банки будуть о... плати частину своїх резер-

вівторок по першім, але майор зробив їм несподіванку, виплачуючи її перед

...ерад до краності і змусили його іймити ся як найострійших средств самооборони.

...вечер! ...очах. ...обхо-

...ся, вихо- ...вить ся на ...вечірна зо- ...тає до хати з ...йде до стодо- ...її до хати і го- ...вливо з тим Сьвя- ...челядь відповідає: ...Руси-Україні і нам!" ...олому на землю, а ді- ...по цілій хаті, тикають ...еч, на полицю і по всіх ...ать: бе, ге, ме і бігають ...а. А тут вже знова вно- ...кладуть його за стіл.

...е зі всім упорались, господар ...сьвічку на столі, котру втикає ...нець хліба. Вся челядь уклякає ...рить молитву. По молитві сідають до стола. Ґаздиня накурює ладаном ...у хату, а потім кладе його в черепочку під стіл. Відтак подає страви. „Та, мої дорогі діти і ти жоно! — говорить ґазда. — Насамперед випиймо собі грітої з медом!"

Наливає кождому по килішку, всі пють і закусують хлібом та чісником. Потім питає ґаздиня:

„А що будете наперед їсти: кутю чи голубці?".

Діти закричали: „Кутю, кутю!"

Зїли здорово, а ґаздиня подає голубці та пироги, рибу та гриби і инші хлопські смачні страви.

Кождої страви мусять хоть покушати, бо ґаздиня і буком готова потягнути, якби хто не покушав, бо — кажуть — коли не покушає кождої страви на Сьвятий Вечер, то миши будуть на поли шкоду робити.

По вечері колядують „Бог предвічний" і знова вклякають перед образами та говорять молитву. По молитві діти качають ся по соломі, котра лежить на земли від стола аж до порога.

Нераз я тепер згадую ті веселі і щасливі хвилі. Літа минули, а образ того лихого щастя лишив ся в душі аж до сегодня.

Ось що мені пригадуєть ся:

Раз по сьвятій вечері сіла собі моя стара коло мене на ослоні та щебече як голубка, бо—видите, людоньки добрі — вона випила собі раз на рік трохи „тої з медом", то й не дивниця, що розвязав ся їй язик...

„Господи, Господи! — каже стара — хотяй бідна ся наша хлопська хата, а як у ній нині весело! Не міналаб ся я навіть з царем!"

„Аво, дурна баба, — гадаю собі — вже аж до царя заїхала!"

„Правда, в царя сьвітлиці як зорясні — говорить дальше стара, — а у нас курна хатина з обдертою соломяною стріхою і з маленькими віконцями. Коло царської палати стоїть величезний город з красними цьвітами та з ріжними зьвірятами. Довкола цілого царства стоїть узброєне войсько, на остро, з карабінами, та стереже свого пана".

„А хто то і чиї сини стережуть того пана?" — запитали цікаві діти.

„Га, діточки, се наші хлопські сини, вигодувані в курній хаті, так як і ви", — відповідає стара.

„Боже, Боже! тож то їм там добре!" — дивуєть ся мій старший Івась. — Не так як нам тут на селї живе ся!"

„Ага, добре... так тобі здає ся... Та вони перші кладуть свою голову за царя!"

„Якто? — питають діти. — А з нас і за своїх батьків вони не сталиб в обороні?"

„То де там! На розказ царя то і на вони постріляли!"

„Не хочемо, не хочемо знати ні царя ні палати царської! — закричали діти. — Волимо жити в курній хаті так як то наші предки колись жили свобідно на Україні!"

„А підете ви, бахорі, вже спати! — крикнув я. — Видите, наша хата не гостиница, а зачує хто такі слова, то всі завтра підете до „Іванової хати", я ... знати до шандарів".

Діти втихли, а моя стара хропе на ослоні аж хата ходить! Сказано: баба...

Настала тишина. Діти порозлазили по кут... котре сіло, там і

Нараз хтось застукав до дверий. Мені волосє на голові аж дубом стало. „А може то добре шандар підслухав нашу бесіду, — думаю — та буде біда!"

Отворили ся двері і на порозї станув справді шандар!

„Добри вечур, Стефане! — привитав ся зі мною. (Мене, бачите, знали пани від того часу, від коли мій батько був в селї за війта).

„Дай Боже і пану здоровля! — відповідаю вічливо. — А що пан шандар у такий пізний час загостили до мене?" — „Мам патроль дзісяй, а на дворцу велькі мруз".

„А, Господи! — думаю. — Добре, що нема нічого злого!" А голосно кажу: „Та добре, добре, що пан вступили до мене, бо небезпечно ходити в таку темну ніч та в такі морози. Бо то — пригадую собі, пане шандар, — як то раз писали ґазети, що в такий мороз, як ось нині, десь вовки шандарів поїли, та лише чоботи лишили. А люди ще й кепкували собі та казали, що чоботи старші від шандара... А я кажу людям: то щастє, що вовки всїх шандарів не поїли, бо на віки пропалиб галицькі вибори, і не булоб кому приставляти баґнетів до грудий руського хлопа. А пан староста або комісар не пустить ся на село без шандарів. Вони боять ся хлопського параґрафу!...

„Ха, ха, ха! — сьміє ся шандар. — А то сьвєтне мувіце, Стефане!"

„Ну, пане, прошу сїдати коло стола та дещо випємо і перекусимо, бо в нас нині Сьвятий Вечер".

„Сьвенти вечур?... А цо то?... Ага: вілія!"

„Але чим би тут погостити свого принагідного гостя? — думаю собі. — Бо поставити житні хлопські пироги перед ц. к. жандармерію, то якось не тее .. а як зїсть хлопський пиріг, то ще йому кілком стане в животі, а тоді роби, що хоч... У нас нема телефону на селї, щоби приклнкати доктора на поміч.

Посадив я пана шандара за стіл, дав йому одну з медом, а він, бігме, аж облизав ся! — „А то виборна, а то вудечка! — хвалив мою запіканку пан шандар, цмокаючи губами.

„А може пан ще одну випоть? — питаю.

А він лиш закашляв, налляв собі другу і трету і аж тоді обтер хусточкою уста.

А я тоді до своєї старої: „Ану, бабо, вставай та дай панови трохи голубців!"

Жінка поставила перед „ц. к. оборонцу" миску голубців, а він як за-винув ся, то зїв всї до чиста!

Подала баба і пироги, но до пирогів мій гість вже не спішив ся, тільки витріщив очи, тай каже: „А чему те пероґі майо тши роґі?"

„Та я не знаю, — відповідаю — стара казала, що то на якусь памятку".

„А то на яку?"

„Гей, стара! скажи но пану, на яку памятку робила ти отсї пироги?"

„Та на таку, — відповідає жінка: — сей перший ріг то російська Україна; той другий — то галицька Україна, а той третій ріг, що в середині, — то Лях, який запхав ся межи ті дві українські части і не дає їм обом до купи зійти ся. Як ви, пане шандар, зїсьте сей середний ріг, то се буде знаком, що два крайні роги утворять знова один цілий пиріг, себто: повстане на ново одна неподільна Русь-Україна!

Шандар хвильку подумав тай каже: „А як я з'ем оба крайне роґі?"

„То вдавите ся, пане шандар!" — мовить моя стара.

„А як так, то я і теґо сьреднеґо роґа есць не бенде!" — закликав з серцем шандар.

„І се вам, пане, не поможе, бо його зїдять наші діти, себто ті наші наслїдники, котрим вже буде за богато польського панованя на українській земли!

„То ваша жона, Стефане, розуме сє, як відаць, на політице!" — дивував ся мій гість.

„Та яка там у баби політика, — кажу — от зліпила пироги на памятку, і..., то всьо...

Але мій шандар не хотів уже слухати довше бабської політики... Закинув „лукавку" на плечі, бомкнув пару слів на прощане і пішов відбувати по селї свою патрулю.

Стефан Туз.

ЦІКАВИЙ ЛИСТ.

На днях один з відпоручників нашої „Просьвітної Комісії" надіслав на мої руки дуже цікавий лист, а іменно такий: „Пане відпоручнику, повідомляю Вас, що в нашій місцевости не буде віча „Народних Зборів". Після Вашого повідомлення о вічу, я скликав мітінґ і обговорив справу, о що ходить. А всї члени відкликали ся, що не хочуть віча, бо їх буде дуже колєктовано". Далї йдуть приватні справи.

Правдива бразилїйська повістка.

Се письмо пригадує мені один факт з житя бразилїйських поселенців. На одній фармі жив дуже великий скупар, хоч був богач. Він ніколи ні на крок нігде не віддалював ся, а ціле своє житє все пильнував гроший і свого маєтку. Одного разу він, переглядаючи старі папери, знайшов документ, в котрім його прадід пише, що він закопав свій маєток перед Індіянами геть далеко в лїсах і докладно зазначив місце, дерево і ріку, в котрім місці скарби суть закопані. Скупар тим дуже утішив ся. Встав дуже раненько, взяв рискаль і найвірнійшого слугу з собою і пішли шукати скарбів. Вже геть пізно, під вечір, прийшли вони на місце. Тоді скупар, боячи ся, щоби слуга не відібрав від него скарбів, або ще його самого не забив, нагнав слугу від себе, а сам взяв ся до відкопуваня скарбів. Місяць сьвітив і ніч була ясна, як в день. Геть-геть о півночи віднайшов він повну скриню гроший і всякого дорогого каміня. Урадований перечислював він свої скарби і мріяв о нечуванім богатстві. Нарешті напасши досита свої очи скарбом, він забрав на плечі скриню і рушив до дому. Однак його ум був так сильно занятий радістю, що він не спостеріг ся, як зблудив. Йшов він далї, йшов, трясучись зі страху і боязни. Нарешті почав кричати і кликати слугу, думаючи, що може той де чекає на него. Однак крім преразливих писків дикого птацтва він нічого більше не чув. Нарешті він зачув вистріл. Тоді почав немилосерно кричати, аж лунало по цілому бору. По якмсь часї зблизив ся до него стрілець. Скупар вже наперед сховав свої скарби, щоби їх чужинець не побачив і почав просити, щоби незнайомець показав йому дорогу, як вийти до міста Арґос.

— Добре — каже стрілець, — я тобі покажу, але за те ти мені повинен виплатити одну тисячу мільрейсів *).

Скупар обурив ся.

— За що я тобі маю платити? За те, що ти піднесеш пальця до гори і покажеш кудою йти, — хіба се тебе так багато коштує роботи?!...

— Ні — каже стрілець, — піднести руку мене нічого не коштує, але я мушу тебе випровадити сам на дорогу і відвести там, звідки ти певним шляхом дійдеш до міста. Зрештою ми мусимо переходити стежку через лїс, котру я з моєю родиною удержуємо в порядку для прохожих. Се також щось коштує.

Але скупар, раз що бояв ся нести з собою скарби, аби незнайомець його не обрабував, а з другої сторони йому жаль було дати одну тисячу мільрейсів, — просив чужинця, щоби тільки показав пальцем, кудою йти. Стрілець показав йому сторону, в яку має йти і пояснив, що з часом він надибає три ріжні доріжки, що будуть відходити від тої стежки, отже най він візьме аж третю і хай іде, поки не зустріне оселї. Се буде дім стрільця і там йому скажуть, що далї має робити і кудою йти.

Як скоро тільки стрілець відійшов, скупар виняв свої скарби з під листя і пустивсь в дорогу. Однак його ум так був запаморочений страхом і мислями о скарбах, що він таки на першім скруті звернув на право вмісто на третім і йшов та йшов, поки знов не стемнїло ся. Нарешті змучений лїг він під деревом, щоб проспати ся. Холод, голод і страх не давали йому склеїти повік. Коли настав день, він вичерпаний із сил ледво міг двигнути свою скриню і почав на ново шукати дороги та кричати; але ніхто в пущі не відзивав ся на його голос.

За той час вірний слуга давно вернув до дому і занепокоєний неприсутністю свого пана через два дні, забрав всїх слуг панських і пішли шукати пана. Шукали по всїм усюдам і не могли знайти. На четвертий день вони заалярмували цілу околицю і пішли великою лавою шукати богача. Аж на пятий день в гущавині пущі знайшли вони неживого скупаря. В руках держав він хрест, зроблений з галузи, нашпилькований дорогими камінями від долу до гори ... він хотів самого Господа Бога ... чи

Так скінчив голодовою смертию чоловік, котрий міг за 1 доляра житє своє уратувати.

Чим є розум чоловіка.

Кождий чоловік, від найменшого до найбільшого, від найбіднійшого до найбогатшого, має захований свій питомий скарб, котрий він унаслїдив по своїх прадїдах. А тим найбільшим, найцінійшим скарбом є розум. Темного чоловіка можна порівнати до того скупаря, котрий бояв ся перед людьми показати свої скарби. Чиж може який скарб рівнати ся з розумом чоловіка? Чи може чоловік, хоч би і найбогатший, мати стільки скарбів, як одна розумна думка може придбати для цілого людства? Дивіть ся! Колись чоловік, щоби переплисти річку з берега до берега, плив на колоді, а тепер сотні, тисячі миль в розкішних палатах перепливає широкі моря в кількох днях. Чи може рівнатись який скарб маєткам і щастю, які людству принесли такі винаходи і плоди розуму чоловіка, як зелїзниця, бездротний телеґраф, автомобілї, машини до лїтаня і тисячі а тисячі инших незміримих добродійств, які розум чоловіка придбав для сьвіта? Єсли хто думає, що щоби щось доброго видумати, треба конечно великі школи посідати — сей милить ся дуже. Простий робітник, угляр, машиніст Стефензон, котрий так само, як і наш перший ліпший робітник не посідав жадних висших шкіл — винайшов зелїзницю. Едісон, котрий винайшов машину до говореня і рухомі образки з бесідою, не ходив теж до жадних висших шкіл. І Ват, котрий винайшов парову машину, також був простим собі чоловіком. І не сотки, а тисячі подібних примірів можна бя навести. Чим однак ті визначні люди ріжнять ся від многих простих робітників? Не тим, що вони ходилиб до високих шкіл учитись, але тим, що вони вмісто йти до сальону і паморочити свою голову, свій розум горілкою та пивом — вони ходили на відчити, слухали, думали, поки ключ розуму т. є. книжка не отворив їх скарбниці, з котрої людскість днеська і на віки буде черпати незміримі мастки і добро.

Наука з попередного.

Як скупареви в переказаній повисше повісти Бог післав на поміч стрільця, котрий мав йому показати праву дорогу, так і „Просьвітна Комісія" висилає своїх відпоручників по всїх кольоніях руських, яко своїх представителів, котрі би вказували зблудженим братям дорогу правди, якою вони моглиб вийти з темряви і темноти розуму на дорогу сьвітла, на дорогу правди.

Ми писали в часописях о потребі науки, т. є. ми вказували пальцем, куда нарід має йти. Однак люди нас не послухали, тож ми вислали провідників-відпоручників, аби особисто звертати народ на праву дорогу, але, як бачимо з листу, на спосіб темного скупаря, суть ще люди, що відкидають наших провідників, як відкинув сей богач свого спасителя задля одного доляра і радше наложив головою і стратив всї скарби задля своєї темноти і скупости, як би мав заплатити одного доляра провідникови. Так само і ті люди боять ся колєкти відпоручника, хотяй той відпоручник не їде за колєктою, а йде між народ, щоби його звертати на праву дорогу, до просьвіти, до орґанізації, до нового житя.

Ми нікого не змушуємо до жадних складок, і як стрілець удержував стежку своїм коштом для прохожих, так і відпоручники корчують перед собою дорогу з темноти, зневіри, байдужности і рабства серед нашого народа. Тож і вони заслужили за свою працю якусь заплату. Єслиж знайдуть ся добрі люди і зложать пару центів на вічу на кошти подорожі і житя, то вони і „Пр. Ком." суть тим людям дуже вдячні, однак відкидати віче відпоручника длятого, щоби не зложити пару центів, то лучше не дати нічого; ми за тоє гнївати ся не будем, але віче нехай буде. Нам не йде о гроші — кажемо ще раз — а о ширенє просьвіти. Тож не робіть так, як робив богатий скупар. Ми шлемо Вам людий, щоб отворили перед Вашими очима скарбницю розуму, щоб подали Вам до рук ключ до тої скарбниці т. є. книжку, щоб научити Вас, як отворити скарби розуму для добра Вашого і цілої людскости! Тож не тільки наших відпоручників не бійтесь, тож не тільки їх не відкидайте, а противно, запрошуйте їх до себе, сходіть ся з ними, радьте ся з ними і беріть їх щирі слова під розвагу і нехай їх слова падуть не на скалу, а на родючу землю! А прийде час, як зерно дасть стократні плоди, так і слова відпоручників, кни... ...мі утворили при Р. Н. Союзі. Инші народи видають на просьвітні справи, на школи, на бібліотеки і на книжки тисячі тисячі. Американці визначним людям платять за один відчит по кілька тисяч долярів, а тут люди боять ся зложити відпоручникови кілька центів добровільного датку. Длятого ми Русини мусимо сповняти найтяжшу працю серед робітників, коли инші просьвічені народи тягнуть нашого поту і крови великі мастки без великого напруженя. Тож хто може, нехай зложить, а хто не може, то відпоручники і так прийдуть і будуть мати у Вас віче, але не відкидайте наших відпоручників.

Др. В. Й. Сїменович,
предс. „Пр. Комісії"

ПОКЛИК

ДО ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ З НАГОДИ 100-ЛІТНИХ РОКОВИН Т. ШЕВЧЕНКА.

В сїм році припадають 100-лїтні роковини нашого кобзаря Т. Шевченка. Щоби гідно віддати честь нашому Кобзареви, рішила нюйорська громада Українців зустрінути се велике народне сьвято величавим обходом. В тій цїли зорґанізовано тимчасовий комітет, якого задачею буде повести в тім напрямі акцію і дати ініціятиву до заложення активого комітету для устроєня Шевченківського сьвята.

Обовязком сего комітету буде, наладити обходови Шевченківського сьвята в Ню Йорку ціху сьвята всеї американської України.

Просимо проте всї місцеві і позамісцеві, а головно дооколичні Братства і Товариства, вислати своїх делеґатів на нараду, яка відбуде ся дня 9 січня с. р. о год. 8 вечером в галї п. Головчака, Ню Йорк ч. 509 Іст 5 Стр.

На случай, коли би делеґати з якихсь причин не могли сего дня прибути на нараду, просимо подати адреси делеґатів на адресу: Wolodymyr Bilinskyj, New York, 342 East 6 Str.

Надїємо ся, що Товариства не відтягнуть ся від участи і по можности своїй причинять ся, щоби се народне сьвято випало як найвеличавійше.

Комітет нюйорських Товариств

ДОПИСИ.

З SYRACUSE, N. Y.

Жертви на „Рідну Школу" і инші треби рідного краю.

Вже давно не було дописей з нашої місцевости. І тепер не хочу розписувати ся про наше житє —, про се напишу иншим разом — але хочу коротко додати про потреби нашого краю і патріотизм наших місцевих земляків.

Під теперішну хвилю находить ся наша вітчина в дуже прикрім положеню. Завзята борба о виборчу реформу та економічна нужда в краю привела до банкротства наші приватні школи. Є проте сьвятим обовязком американських Русинів-Українців, підпирати жертвами наші рідні школи і инші рідні інституції, та помочи їм перебути ті тяжкі часи.

Наші патріоти в Сиракюз берут ся до праці в збираню жертв. В тій цїли оснований комітет зібрав вже 43 ... на закупно землї під український ... род у Львові (дохід з одного представленя), а около 50 дол. зібрав на „Рідну Школу". На Різдво підуть ... колядувати по домах товариші ... ємо ся, що ніхто не відмовить ... цеї жертви на наші народні ц... дий Товариш чи Товаришка ... ся своєю лептою до сьвяточн... руки і сповнить хоч в части ... рідний обовязок. Занукаємо і ... ... нечленів, може і вони не ... ся і зложать жертви для народа.

Взиваємо щирих патріотів в ... місцевостях скористати з нагоди Р... і посьвятити кілька хвиль ... жертв на народні цїли. Памятайм..., не слова, а дїла воскресять Україну.

Т. Парибус

...ОДИМЦІ! ЯВЛЯЙТЕ ... НА ВІЧАХ, ...СЬВІТНОЇ ...

...ЛЕНДАР.

...СІЧЕНЬ.

РУСЬКІ СЬВЯТА	с.ст.
...ень 1913. Боніфатія	19
...тія Богоносця	20
...нии мучениці	21
...д Рожд. Хр. Анастазії	22
...уч., Мини і ир., в Криті	23
...черіє Рожд. Хр., Евгенії	24
...дество Христове	25

...ОВИНКИ.

...з Америки.

...вяні сьвята для убогих в Ню ...череду перед латиньским Різ... ...чили добродійні товариства ...товленя, щоби і найбіднійші в Ню Йорку дати можність ...з нагоди Різдва. Вже не... ...ем роздали комітети 5.000 ...поміж убогі родини, а 45.000 ...між убогі діти.

...за урочистість „Сьвятого Ве... ...була ся вечером під голим ...ом в парку „Сіти Гол" і на сквері „Медісон".

О шестій годині за потисненем електричного ґузика майором міста Ню Йорку, засіяло „різдвяне деревце" тисячами сьвітел. Концерт орхестри і хорів, сьвітляні образки, — все те складало ся на програму „Сьвятого Вечера" для убогих, яким доля не позволила відсьвяткувати ту радісну хвилю в тихім, щасливім крузі родини.

На сквері „Медісон" відбуло ся сьвято в подібний спосіб, причім роздано перекуску поміж 10.000 голодних нуждарів.

— **Щасливих 50 дітий сиріт.** В Америці є звичай, що перед Різдвом зголошують ся бездітні родичі, які хотіли би приняти сироти за свої власні діти, до товариств, що опікують ся сиротами. В Ню Йорку зголосило ся в тім році поверх 50 родин. Торжественне сьвято відібраня дітий відбуло ся в день Сьвятого Вечера. Цікава річ, що в послїдних часах найбільше тішать ся зглядами дівчата. Причина сего лежить в тім, що виховане дівчат меньше коштує, ніж хлопців; також і се, що дівчата оказують більше вдячности і привязаня до прибраних родичів.

— **Нещасний „Сьвятий Вечер".** З Калумет, Міч., доносять про страшну катастрофу, яка лучила ся в день „Сьвятого Вечера" підчас роздачі різдвяних дарунків дітям. В галі, де відбувало ся се сьвято, зібрали ся сотки бідних дітий з родичами. Нараз влетів до галї якийсь мужчина і крикнув: огонь! Все, що жило, кинулось до дверий. Такий ... і паніка огорнули присутних, що ...чали борбу на житє і смерть. Не... ...ом показало ся, що алярм був фальшивий, але вже було за пізно! 74 людий ...есло смерть через удушенє: 37 дів..., 19 хлопців, 13 жінок і 5 мужчин. ...сть діждати ся радости найшли ... діти смерть. Страшні сцени діяли ся, коли матери пізнавали свої діти: ...і і зойки переймали грозою і спів... ...м. На місци основано сейчас до...дійний комітет, що зібрав на ратункову акцію 1.200 дол. Був се найстрашніший „Сьвятий Вечер", який люди ...галї памятають.

— **Ухваленє банкової реформи.** Дня ... грудня 1913 р. підписав президент ...сон в присутности членів кабінету ...спеціально зібраних полїтиків біл про ...кову реформу. З хвилею підписаня ...зидентом біл став законом.

Вже від довшого часу заходила конечна потреба банкової реформи, щоби ...побічи частим катастрофам і переполохам в фінансовім сьвіті Злучених Держав. Ті катастрофи спричиняли дуже великі шкоди в торговлї і промислї ...жави, а їх наслїдки давали ся тяжко відчути робітникам через застій в ...говлї і промислї.

...й закон має якраз на цїли не... ...до тих катастроф і на случай ... кризи достарчити потрібних ... для її усуненя. В сей спосіб ...он є незвичайної ваги і вплине ...рисно на розвій та управиль... ...ьнених відносин в державі, а ... причинить ся до піднесеня ... промислу.

...ставі закона буде заложених ...іональних банків, які будуть ...управою інституції „Федерал ...д". Ся послїдна, з осїдком в ... буде складати ся з 7 чле... ...них президентом ...

...ціональні Банки" будуть о... ...дати частину своїх резервових фондів у згаданих провінціональних банках. За се буде їм прислугувати право користати, на случай грошевої кризи, з векслевого кредиту до висоти 65% від вложених депозитів. Рівнож і „стейтовим" банкам прислугує право взяти участь в тій акції на таких самих услівях.

На случай фінансової кризи будуть видавані банкноти з порукою держави. Се положить конець паніці, яку дуже часто штучно викликували несовісні спекулянти, користаючи з боязни і несьвідомости загалу.

З тижня.

Новий банковий біл зістав вреші ухвалений конгресом і підписаний президентом Вілсоном. Сей закон має на меті зреформоване тутешної банкової системи. — Посол Давид І. Люїс з Мериленд вніс в конгрес законопроєкт, щоби правительство перебрало у свої руки всі телефони в Злучених Державах. — Генерал бригади Френклін Дж. Белл зістав командантом другої дивізії війск Злучених Держав в Тексас Сіти, Текс. — Капітан Джеймс Г. Гленнон зістав командантом воєнного корабля „Вайомінг" на місце померлого капітана Чепіна. — Генрі М. Вайте, міський інжінер в Сінсінаті, зістав вибраний на міського управителя в Дейтон, О. — Вілем і Самуїл Мунси (близнюки) обходили на Різдво річницю своїх 95-літних уродин. — Генерал Запата наближає ся до міста Мексика.

— **Іміґрація до Злучених Держав.** В р. 1913 прибуло на Еліс Айленд в Ню Йорку 878.918 іміґрантів. З поміж тих іміґрантів завернено назад 12.713. Коли возьме ся на увагу, що іміґранти приїзджали і через инші портові міста, то число іміґрантів за р. 1913 винесе около 1,000.000 людий.

— **Страшна буря в Ню Йорку і околиці.** В ночи з четверга на пятницю лютувала в Ню Йорку і околиці страшна буря. Шкоди виносять поверх 1.000.000 долярів, 13 людий утратило житє. В самім місті Ню Йорку, крім побитих шиб, вирваних дерев і вивісок, туча не зробила великої шкоди. Але з цілою силою шаліла вона в околиці Ню Йорку, а найбільше на Лонґ Айленд, Сібрайт і Ню Джерзи. Сотки домів повалених, поверх 1.500 людий остало без даху. Вода виступила з берегів і піднесла ся 50 стіп в гору, заливаючи набережні доми і пристани. Много менших кораблів зірвала буря з якора. На двірци зелїзниці Ірі залляла вода почекальню і перон. Над раном почала туча уставати, полишаючи страшні слїди.

— **Розвій почтових щадниць.** Після справозданя головного постмайстра у Вашінґтоні, Бурлєсона, стан вкладок з днем 30 червня м. р. в почтових щадницях виносив $33,818.870, супроти $20,237.084 в минувшім роцї. Число депозиторів зросло з 243.801 на 331.006. Пересічно припадає на кождого депозитора $102. В часї від початку істнованя почтових щадниць до 30 червня б. р. перемінено на бонди вкладки в сумі $3,506.009.

— **Музика при операції замість усипляючих средств.** В однім із нюйорських шпиталів треба було перевести операцію рамени 14-лїтного хлопця. Позаяк хлопчина був хорий на серце і тому було небезпечно його усипляти звичайно уживаними средствами, спроваджено музику, яка своїми милозвучними тонами лагодила біль підчас операції. По перебутій операції оповідав хлопчина, що майже не відчував болю, бо був перенятий музикою.

— **Причини піяньства.** Статистика судових розправ на тлї піяньства в Злучених Державах подає цікаві дати про його причини. Статистика виказує, що 46% піяків почали віддавати ся налогови піяньства через нещасливе пожитє родинне, а 6% піяків подало за причину налогу поступованє так мило згадуваних теций.

— **Милосерний майор міста.** З Едвардвіл, Ілл., доносять, що місцевий майор виплатив перед Різдвом міських робітників своїми власними грішми, щоби мали на сьвята готівку. Після звичаю одержують робітники платню в вівторок по першім, але майор зробив їм несподїванку, виплачуючи її перед Різдвом власними чеками. Робітники прирікали звернути майорови довг, коли одержать платню в властивім часї. Майор заявив, що деяким біднійшим робітникам подарує з нагоди Різдва квоти, які вже виплатив, і не буде жадати від них пізкого звороту.

Зі старого краю.

— **Резиґнація проф. Мих. Грушевського.** Як доносять краєві часописи, проф. Мих. Грушевський зложив уряд голови в Товаристві ім. Шевченка у Львові.

— **Причини і наслідки обструкції українських послів в парляменті.** Коли на засіданю соймового клюбу з дня 22 падолиста м. р. запала ухвала відкинути проєкт виборчої реформи, виготовлений правительством, розпочали ся у Відни знова довгі наради і конференції, щоби довести справу до якогось успішного кінця. По довгих переговорах згодив ся український клюб на скликанє галицького сойму на день 5 грудня, з тим однак застереженем, що по формальнім отвореню сойму розпічне ся сейчас праця в комісії для виборчої реформи і та справа прийде як перша під обради сойму. Рівночасно застерегла собі наша репрезентація, що як довго справа виборчої реформи не буде полагоджена, так довго і наради парляментарні в справі ухваленя податків будуть здержані.

На тій підставі зістав скликаний на день 5 грудня м. р. галицький сойм. Отворенє його відбуло ся після звичайних формальностий. По промовах маршалка і намісника та верифікації посольських мандатів приступлено до вибору комісії для виборчої реформи. Комісія ся складає ся з 25 членів і 25 заступників. З українських послів війшли до комісії: Кость Левицький, Петрушевич, Макух, Цегельський і Король; як заступники: Бачинський, Горбачевський, Лагодинський, Сінґалевич і Рожанковський. На тім засіданє сойму скінчено, а маршалок повідомив палату, що слідуюче засіданє скличе письменно.

Комісія розпочала свої наради того самого дня пополудни. По уконстатуованю приступлено до читаня і дискусії над поодинокими точками правительственного проєкту виборчої реформи.

По кількадневих нарадах прийшли укр. члени комісії до переконаня, що деякі польські члени комісії нарочно проволікають наради. З ходу нарад виходило також досить ясно, що нема великої надії на успішне полагодженє реформи. Тому на відбутім в тій справі засіданю ухвалив український соймовий клюб віднести ся до українських послів у Відни, щоби на нарадах в парляменті заняли відповідне становище.

Се дало привід до обструкції українських послів в парляменті, яка розпочала ся дня 10 грудня м. р. Тим дали наші посли доказ, що не позволять легковажити народні справи нашого народа. Про саму обструкцію повідомили ми читачів в однім з попередних чисел нашої часописи.

Німецькі часописи, як „Нае Фрає Прессе" і инші, віднесли ся взагалі прихильно до тактики українських послів, приписуючи цілу вину правительству і Полякам, які своїм поступованєм привели наш нарід до крайности і змусили його імити ся як найострійших средств самообороны.

Відомість про обструкцію вплинула рівнож корисно на дальший хід нарад в комісії для виборчої реформи і отверезила голови загорілих всепольських діячів.

Найблизша будучність покаже нам, чи прийде до остаточного мирового полагодженя довго ожиданої реформи.

— **На стипендію ім. О. Мишуги** зложив жертводавець, що не хоче бути названий, квоту 9.000 кор. чим доповнив до суми 20.000 кор. Т-во імени М. Лисенка, яке має тим фондом орудувати, постановило ввести в житє повисшу стипендію, яка призначена для тих, що посьвятять ся фаховому артистичному образованю в сьпіві, зглядно музиці. Близші дані будуть подані до прилюдної відомости по доконаню конечних формальностий.

— **Арештованє Миронюка Заячука.** В неділю, 7. грудня м. р. арештовано в Мишині коло Коломиї бувшого руссофільського посла Михайла Маронюка-Заячука за обман і вербованє та висиланє рекрутів за границю. Арештовано також його спільника Івана Кавацюка.

З широкого сьвіта.

— **Смерть кардинала Рамполї.** В послїдних часах помер в Римі кардинал Рамполя, один з найвизначнійших діячів на поли церковної полїтики. Кардинал Рамполя був дуже поважним кандидатом на папський престол по смерти папи Льва XIII і лише з причини неприхильного становища деяких австрійських кардиналів не засів на папськім престолї. Після смерти кард. Рамполї кружать всїлякі поголоски про його смерть. Між иншим оповідають про маючу ся відбути ексгумацію його тіла і про таємниче зникненє скриньки, в якій мали находити ся важні документи і значна готівка. Покищо нема потвердженя на правдивість тих вістий.

— **Вибух вулькану.** З Сіднеї доносять, що на острові Амбріен на Нових Гебрідах відчинили ся отвори вульканів, викидаючи з себе огонь і ляву. Поверх 500 людий утратило житє. Катастрофа була страшна. З пяти отворів рівночасно почав добувати ся огонь і серед громового гуку широкі струї вулька... ...нічної маси залляли цілу околицю, спричинюючи неочислені шкоди. Цілий остров дрожав від громів і гуку, здавало ся, що з острова й слїду не стане.

— **Новий здобуток воєнної технїки.** Пані Іда Беме з Треба в Саксонії винайшла порошок, який, набитий в гранат, буде міг на протяг сїмох до вісьмох годин зовсїм приспати жовнірів на поли битви. Богато держав звернуло ся до винахідниці, щоби відпродала їм винахід. Останні вісти доносять, що винахід закупило вже пруське воєнне міністерство, котре і запросило винахідницю для виясненя способу приладжуваня порошку до Берлїна.

— **Японія приготовляє ся до війни.** Збросня в Японії ідуть скорим ходом наперед, прибираючи дуже великі розміри. Сподіють ся, що стоять вони в тіснїй звязи зі справою в Мексику. Недавно прибула до Льондону японська військова комісія, щоби познакомити ся з найновійшими системами гармат і закупити їх за квоту 15 міл. долярів.

Революція в Мексику.

Гуерта заряджує 10 дневне „банкове сьвято".

Мексико місто, 23 грудня. Щоби положити конець фінансовій катастрофі, на яку були наражені банки в Мексику з причини вниманя вкладок ощадности, видав Гуерта зарядженє, що до 2 січня 1914 р. всякі банкові інтереси мають устати. В сей спосіб дав Гуерта банкам можність вистарати ся потрібних капіталів до звороту депозитів.

Сьвяточний настрій у Мексику.

Мексико місто, 24 грудня. З нагоди Різдва дає ся завважати хвилева перерва в борбі. Вчера обходив Гуерта річницю 59 лїтних уродин; в ній взяли участь всї представителї дипльоматії, складаючи йому желаня.

Вивіз оружя зі Злучених Держав.

Вашінґтон, 25 грудня. Доносять, що американські фабрики оружя і муніції, яким заказано вивозити до Мексика воєнні матеріяли, доставляють їх Гуерті, висилаючи свої посилки через Гамбурґ.

Різдво у конституціоналїстів.

Хуарез, 25 грудня. На цілій території війни дає ся відчувати якийсь сьвяточний настрій. В опущених і зруйнованих церквах відправляють богослуженя для жовнірів урядники, бо духовеньство і монахи вже давно повтїкали за границю.

Конституціоналїсти здобувають місто Торреон.

Мексико місто, 26 грудня. Війська конституціоналїстів віднесли по завзятій борбі сьвітлу побіду, здобуваючи місто Торреон. В борбі взяло участь 12.000 війська. Кількасот людий впало на поли битви.

Небезпека в місті Мексико.

Мексико місто, 27 грудня. З причини замкненя банків належить надіяти ся заворушень. Також грозить місту небезпека голоду. Щоби хоч в части сему запобічи, зарядив Гуерта роздаванє зїжа поміж найубожші родини.

Висадженє динамітом поїзду.

Вашінґтон, 28 грудня. Доносять, що на зелїзниці, 60 миль на північ від Сен Люіс Потозі, висадили ребелянти поїзд з військом федералїстів в повітре, при чім згинуло 150 людий. Решту ребелянти полонили і розстріляли.

„SVOBODA“ (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3 1879.

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтаря або аґента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годне гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі“, Редакція не відповідає.

СТОЛІТНІ РОКОВИНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

Сто літ минає від хвилї, коли прийшов на сьвіт наш незабутий Тарас. Сто літ минає від хвилї, коли український народ видав свого найбільшого мужа. І сей рік столітних роковин Кобзаря повинен бути для нас найбільшим народним сьвятом.

Вся соборна Україна лагодить ся зустрінути се найбільше народне сьвято як найвеличавійшим обходом.

І ми, тут на чужині, не сьміємо остати позаду наших братів в старім краю. Пора й нам заздалегідь подумати над тим, як відсьвяткувати се народне сьвято і віддати честь нашому найбільшому поетови.

Всї, без ріжницї на політичні чи релїґійні переконаня, повинні ми зійти ся разом, щоби гідно звеличити Його память.

Нехай се сьвято буде висловом гадок і почувань всеї американської України.

Але нам не вільно обмежувати ся лише на концертах і торжествах. Ми повинні з нагоди сего великого сьвята поставити тревалі памятники народні. В тім ювилейнім роцї мусимо дати ініціятиву і положити основи під народні інституції, які тут на чужині є для нас необхідні. Вони мусять обняти ціле наше народне житє, всї його сторони: політичну, просьвітну й економічну.

І тоді лише дамо доказ, що ми зрозуміли кличі нашого Кобзаря, коли положимо підвалини під будову вольної Неньки-України.

ЖАДАНЯ УГРОРУСЬКОГО НАРОДА,
ПОТВЕРДЖЕНІ І ПРИНЯТІ ЕП. ОРТИНСЬКИМ.

На другий день по закритю угрорусього конґресу в Джанставн, Па., т. є. 12 грудня 1913 р. удав ся специяльно в тій цїли вибраний комітет до Філядельфії, щоби предложити епископови жаданя угроруського народа, ухвалені на конґресї. В склад членів згаданого комітету війшли: М. Рушин, гол. предсїдатель „Соединенія“; М. Лапчак, гол. предсїдатель „Пенсильванийської Греко і Римо Кат. Єдноти“; М. Югас, предсїдатель голов. контрольорів „Соединенія“; М. Мацко, гол. секретар „Соединенія“; П. Дзмура, касієр на конґресї в Джанставн, і Е. Шаради, делеґат з парохії в Бравнсвіл.

Дня 12 грудня 1913 р. перед полуднем явила ся депутація у епископа Ортинського. М. Рушин, що стояв на чолї депутації, висказав в імени делеґатів, зібраних на конґресї, жаль, що епископ, улягаючи „плохим інформаціям“, не прибув особисто на конґрес. Відтак передав епископови постулят, ухвалений конґресом, просячи о його принятє і підписанє. По шестигодинній нарадї і дискусії, епископ приняв з деякими змінами і затвердив жаданя угроруського народа, зібрані в 32 точках.

Сей акт представляє ся так:

Жаданя угроруського греко кат. народа, приняті церковно-народним конгресом, відбутім дня 9, 10 і 11 грудня, 1913, в Джанставн, Па., і предложені упсвновласненим комітетом Преосьв. С. С. Ортинському, гр. кат. епископови для Злучених Держав, дня 12-го грудня 1913, котрий сї жаданя угроруського народа приняв і апробував.

1. Церква і церковний маєток мають бути записані після чартеру на конґреґацію або на корпорацію під слїдуючими услівями, зазначеними в чартері:

а) Ся церква має бути у вічній злуці з сьв. Римським Престолом.

б) Ся церква стоїть під юрісдикцією гр. кат. руського епископа, іменованого і висланого Римом.

в) Церква придержує ся греко-католицького обряду в старославянськім язиці.

г) Ся церква не може допустити духовника без юрісдикції гр. кат. епископа.

д) Сї услівя не вільно змінити без письменного дозволу гр. кат. епископа.

2. Церковний уряд складає ся з тростісів, кураторів і колекторів; епископа репрезентує в парохії кождочасний духовник.

3. Для угроруських парохій може бути вибраний і потверджений через епископа лише угроруський або від угроруських родичів походячий духовник і дякоучитель.

4. На опорожнену парохію має бути розписаний конкурс.

5. Епископ предложить парохії імена конкуруючих о ту парохію духовників, з поміж котрих може парохія собі вибрати і просити одного; однак як в тім так і в кождім другім случаю рішає епископ.

6. Коли угроруська парохія мала би проти духовника велику і основну причину, епископ має вислати комітет, зложений з трох членів, походячих по можности з поміж угорських Русинів.

7. Колиж сей комітет не є в силї мирним способом полагодити непорозуміне, або коли парохіяни жадають, щоби відбув ся церковний т. є. парохіяльний мітінґ, то тоді такий мітінґ має бути скликаний; на тім мітінґу має проводити один член висше згаданого комітету і один цивільний член парохії.

Постанови такого комітету (мітінґу) має епископ респектувати і рішати після церковних законів.

8. На парохіяльнім мітінґу мають право промовляти і голосувати лише ті парохіяни, котрі стало платять парохіяльні належитости і можуть се доказати, а крім сего, коли відбули великодну сповідь.

9. Дякоучителя вибирають парохіяни на парохіяльнім мітінґу з поміж тих, що зголосили ся на конкурс, а потверджує його епископ.

10. Належить вибирати дипльомованих дякоучителїв, коли се є можливо. Однак ті дякоучителї, що два роки вже працюють як дякоучителї, не будуть усунені з тої причини, що не мають дипльоми.

11. Всї церковні богослуженя мають відправляти ся в дотеперішнім язиці і по дотеперішнім звичаю; сьв. Тайни має удїляти ся в спосіб, якого уживає ся доси в наших угроруських церквах восточного обряду; на будуче однак належить придержувати ся рішень гр. кат. Синоду в Америці, якому всї греко кат. церкви мають повинувати ся.

12. Церковні школи мають мати угроруський характер і в них має ся учити етимольоґічного русского язика (?! — Ред.) і правописи.

13. В церковних угроруських читальнях вільно уживати тілько ті книжки, що друковані етимольоґічною правописию.

14. Молитвенники, уживані в угроруських церквах і шкільні підручники, уживані в угроруських школах, мають бути друковані виключно правописию етимольоґічною.

15. Церковні рахунки має ся кождого року, або коли сего епископ зажадає, післати йому до потвердженя.

16. Має оснувати ся дієцезальна висша школа, котра має бути під наглядом епископа і комітету, зложеного із дієцезальних дорадників, як духовних так і сьвітських.

17. Духовних дорадників сего комітету іменує епископ, а сьвітських предкладає орґанізація, що підпомагає дієцезальні школи.

18. Відношенє представників орґанізацій, підпомагаючих ті школи, йде в міру підмоги релятивно до других підпомагаючих орґанізацій.

19. Дієцезальні фонди мають бути під наглядом консисторіяльної комісії, вибраної в тій цїли з поміж духовних і сьвітських.

20. В місцевостях, де є дві угроруські гр. кат. церкви, котрі не можуть самостійно істнувати, належить обі церкви злучити в одну парохію, коли парохіяни обох церквей на се згодять ся.

21. Коли в якій місцевости орґанізує ся нову парохію, то ся парохія повинна мати характер відповідно до більшости вірних, т. зн. коли в більшости є угорські Русини, то парохія має бути угроруська, коли галицькі Русини, то парохія має бути галицькоруська. Не можна орґанізувати нової парохії без дозволу епископа.

22. Сьв. Тайни: сьвященьство, миропомазанє і супружество, мають удїляти ся в такий спосіб і після такого правила і типика, який то спосіб, правило і типик є принятий в гр. кат. церкві.

23. Епископ має приймати й зі старого краю походячих жонатих духовників, коли викажуть ся правною відпусткою від свого дієцезального епископа і коли є для них місце.

24. Епископ має висьвячувати й жонатих кандидатів на гр. кат. угроруських духовників, після прав і приписів церковних.

25. Епископ має хоронити і заступати гр. кат. руську Церкву і восточний обряд.

26. Просимо Преосьв. Епископа, щоби іменоване „ґенерального вікарія“ було переведене за відомостию і волею сьв. Апост. Престола.

27. Ґенеральний вікарій має мати всї права, які є йому конечні до правного дїйствованя в гр. кат. Церкві в Злучених Державах Америки.

28. Парохії обовязують ся платити річний або місячний податок на удержанє епископа і дієцезальних шкіл, але лише епископа самого: прочі дієцезальні урядники мають дїйствувати на парохіях.

29. На удержанє епископа і дієцезальних шкіл обовязують ся парохії лиш в тім случаю платити, коли будуть поділені на відповідні кляси.

30. Просимо Преосьв. Епископа С. С. Ортинського, щоби удїлив нам помочи в наших стараннях для конечного спокою і порядку дістати епископа з угроруського народа, щоби й угорські Русини мали епископа з своєї крови.

31. Просить ся епископа, щоб він уживав в урядованю титулу: Greek Cath. Bishop of the U. S.

32. Просимо Преосьв. епископа, щоби ті услівя угроруського народа приняв і підписав, щоби так видруковані ті услівя могли бути заслані кождому делеґатови джанставнського конґресу і кождій угроруській парохії.

Принято і потверджено в Філядельфії, дня 12-го грудня 1913.

† **Сотер**, епископ.

(Печать). **о. Вас. Стецюк**, секр.

Іміґрація а рільництво
В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

В послїдних часах розписали ся на ту тему ріжні часописи, підносячи справу іміґрації і рільництва до найважнійших справ Злучених Держав. А що та справа стоїть в тісній злуці з іміґрацією нашого народа, як народа хлїборобів, і може мати на будуче великий вплив на іміґраційну політику Злучених Держав взагалї, подаємо коротко близші міркованя в тій справі.

Число іміґрантів до Злучених Держав в р. 1912 виносило 1,197.000. З того числа 330.000 іміґрантів позістало в Ню Йорку і околиці, 182.000 в Пенсильвенії, 107.000 в Ілїнойс, 101.000 в Масачусетс і 61.000 в Ню Джерзи, т. зн. що в тих пятьох стейтах осїло 65% всїх іміґрантів. Прочих 35% розділили ся по більших містах инших стейтів, а дуже мала, незначна частина посьвятила ся працї при управі ріллї.

Подібно діяло ся і в давнійших лїтах. Наслідки такого нерівномірного розділу іміґрантів є шкідні не лише для держави але й іміґрантів самих. Осідаючи в промислових центрах, де працюючих сил і так вже подостатком, спричинюють нові іміґранти конкуренцію для давних робітників, обнижують цїну працї, а тим самим зарібкові доходи. Надмірне число робітників в данїй околиці є часто причиною безробітя. Проте лежить в інтересї як держави так і іміґрантів, розложити рівномірно працюючі сили.

Хлїборобство в Злучених Державах стоїть розмірно не високо. Що рільництво дїйсно вимагає поправи, вказує на се послїдне справозданє міністра рільництва Гавстона, в котрім виказує, що заледви 40% землї надаючої ся під управу, дїйсно управляє ся. Але і та управа вимагає значної поправи. Піднесенє хлїборобства усунуло би в великій мірі небезпеку щораз то більше змагаючої ся дорожнечі средств поживи. І в тім напрямі Злучені Держави повинні змінити іміґраційну політику. Користь з сего буде для держави і іміґрантів. Іміґранти найдуть в сей спосіб можність доброго заробкованя, а держава, підносячи і попи...ючи хлїборобство, р...
ву дорожнечі.

Послїдні паради ко...
се, що Злучені Держ...
справу між найконеч...
В злуці з нею є проєкт...
неня кредиту для фар...
діють ся власти, що че...
пиранє рільництва змо...
спішно кольонїзацію за...
найбільше надаючих ся...
Належить проте на...
тім напрямі будуть зм...
закони, які узглядять...
ґрантів-хлїборобів.

ДО ЧОГО ДОВЕЛИ ...
РУСЬ...

Як-раз перед проце...
селян на Угорщині, обж...
тавну зраду, заговорив...
кї міністер судівництва...
сийську пропаґанду серед...
Він вказав на перехід ру...
православіє та на бро...
гори взивали руських се...
на случай війни з Росією...
на перейшли на російськ...
Над тим незавидним...
угроруських селян застано...
літичний тижневник „Ґрос-Естеррайх“ ...а в послїдним числї з 30. падолиста с. р. пише таке:

Отже високо-політичні мадярські правительства „розвязали“ національне питанє згл. руське питанє в той спосіб, що нині угро-руські селяни **ожидають свобожденя з під мадярського ярма від могучої Росії.** Ся жалоба угорського міністра судівництва є одначе обжалуванем не Русинів, а мадярської політики. Бо, коли нині Русини Угорщини є перейняті російським духом, то винуваті сьому лише самі Мадяри. Вони-же здавна замкнули руському народови національні, партикулярно-руські школи та заступили їх мадярськими, вони змадяризували їх церкву при помочи фанатичних мадярських сьвящеників та негідних руських ренеґатів, таких як приміром епископ Фірчак, вони виелїмінували руську мову з усїх урядів та судів. Вони при помочи жандармів не допустили до сього, щоби 700.000 Русинів вибрало до угорського сойму своїх мужів довіря, які боронили би їх прав в парляментї. Вони звели безсоромним визиском загал угорських Русинів до жебрачого костура. Яке-ж диво отже, що сей так страшно гнетений нарід ненавидить мадярську державу паче смерти? Яке диво, що сей нарід ожидає помочи від могучої Росії? По що має він дальше платити податки та жертвувати свою кров, — кажуть провідники сього народу — коли мадярська держава, як-раз при помочи того хоче довести Русинів до національної загибели. **„Радше Москалї, чим Мадяри“** — кажуть вже від-давна Русини. Те саме дїєть ся у Словаків, Сербів, а навіть у Румунів. Народи Угорщини ожидають нинї помочи звідки небудь, від кого небудь, хоч-би навіть від смертельного ворога Угорщини.

Так зрозуміли отже Мадяри, як треба розвязати національне питанє, **що нині усї, абсолютно усї немадярські нації сподїють ся ратунку з під мадярського ярма лише зі заграниці.**

А був час, і то недавно, коли ще віденська велика преса осьпівувала в дитирамбах „політичну зрілість“ Мадярів та кликала до правительства Австрії: „Глядіть на Угорщину! Мадяри розвязали своє національне питанє дуже практично. Вони не вдали ся на похилу площу слабих концесій для народностий, вони насильно завели мадярську державну мову і їх національности навіть не писнуть та не роблять їм ніяких трудностий! Чому нинї не відважить ся „Нас Фрає Пресе“ і другі ...
ще про те говорити? Бо ...
сьміяли би ся. Чейже ...
чить, що Мадяри в роз...
них питань мають ще бі...
чим ми. Бо помимо н...
маємо ми в наших на...
завзятих ворогів держав...
держава у своїх. Чере...
Угорщина Ахилевою п...
бурської монархії.

МАДЯРАМ ПІД РОЗВАГУ.

Є на сьвіті народ, що має славне вино, паприку та гуляш, славну циганську музику та гусарів. Колись се був народ лицарський, що умів бороти ся, терпіти і вмирати за свободу. Такі визначні імена, як Кошут, Ракочі, звісні по цілому сьвіту. Через сотки літ борба з Турками, а в 1848 проти хитрої та дволичної Австрії учинила імя Мадярів славним та любленим між всіми, що люблять волю.

Та, на жаль, добувши волю собі, Мадяри ступили на дорогу самолюбних щасливців. Забули колишню біду, забули час, коли самі стогнучи зітхали за долею та волею для своєї батьківщини. А розкули ся тільки на се, щоби в скинені кайдани закути других. Самі вийшовши з ярма, у се саме ярмо запрягли других. І нині Мадярщина є у мінятурі така сама тюрма народів, якою у великій мірі є Росія.

Скажім, що теперішна система се тільки відплата за зраду Словакам та Румунам, але яка рація гнобити Русинів?! Тих Русинів, що по всякий час стояли поруч з Мадярами, разом з Мадярами боролись!

Пімста се річ чужа великим характерам, а у політиці річ нерозумна. А вже невдячність то прикмета дуже мерзка!

Коли Англійці побороли Бурів, учинили розумно, надаючи цілковиту самоуправу побореним та назначуючи намістником бувшого ворога, ґен. Боту. Тим прихилили серце найбільше завзятих. І Мадяри мали і мають нагоду прихилити до себе усі на Угорщині живучі нації, заспокоюючи їх культурні потреби.

А вже що, як що, а Русинам на Угорщині належить ся від Мадярів цілковита правда. Коли Мадяри боять ся русофільства, то не жандармами викоріняти се зло. Чим більше чоловік терпить, хотяйби і за лихе діло, тим більше уперто він постоїть за него.

А знищити нахил до Росії зможе тільки цілковита народна сьвідомість у Русинів на Угорщині.

Коли угорські Русини будуть знати, які гаразди діють ся нам від Росії, коли довідають ся, кілько наших замучено в Сібіри, тюрмах, каторгах, кілько повішали, розстріляли, а всьо за наші найсьвятійші права: за віру, за волю, за бороненя прав, запоручених нам російськими царями, а навіть за те, що хочемо по [illegible]ому говорити, тоді російська пропаганда [illegible] не зможе заступити глубшого [illegible] між угорським Русинами.

Та ба! Мадяри боять ся не менше українства чим російського панслявізму. Колиж сей страх не лукавий, на се щоб мати чим закрити ся перед сьвітом, коли — кажу — сей ляк справді щирий, [illegible] ті Мадяри наївні!

Вони відкидають симпатію трийцять м[illegible]ового народу задля фантому, що колись Українці відорвуть частину руської землі від Угорщини.

Спробуйте дати Русинам на Угорщині руські школи, поможіть їм піднести ся культурно, двигніть їх з біди, дайте во[лю] народному руському розвиткови, охороніть від визиску лихварів-жидів і дайте їм досить хліба, то тоді ніяка сила не відірве їх від вас.

І ґеоґрафічне положене не таке, аби [Укра]їна спокусила ся коли займати ваш[і] [землі]. До сего могло би спонукати Україн[ців] [illegible] виключно чувство морального обовязку, колиби бачили злидні своїх братів під [illegible].

І ще одно! Ви жахаєте ся українства, а не бачите, що ставляючи гату проти нас, пхаєте угорських Русинів силою в словацький табор. Шариська та земплинська столиці — найлучший примір. У спіській сей самий процес переводить ся. А чей ви не сліпі і знаєте, яким духом дишуть проти вас Словаки. Ви їх вже не якимнебудь з'усилем годні примирити. Між вами і ними розкопана вже чимала пропасть взаїмних кривд та порахунків.

Завжтеж, Мадяри, що руський нарід на роздорожу. Хто йому в нужді подасть руку, той поведе його по своїй дорозі. Угорські Русини були вам союзниками в біді, чогож їх відпихаєте тепер, колисьте в добрі?! Затямте собі, що не тепер то в четвер, щирий союзник на окраїнах вашої держави вам певне придасть ся. Sapienti sat!

Н. С.

УКАРАНИЙ ЕПИСКОП.

Епископ красноярський Нікон, що недавно виступив був в російській Думі з законопроєктом про допущене української мови до початкових шкіл на Україні, попав в неласку у правительства, у сьвятійшого Синода і у — галицького екзарха, волинського митрополита Антонія.

Епископови Ніконови поставлено в злочин — ні менше ні більше, як українофільство, що після правил зобовязуючих праву політичну і православну людину, не то вже великого церковного достойника, являє ся не то неблагонадьожністю, але просто злочином. Вже єпископ Партеній, котрий передількома літами, хоч за згодою сьв. Синода зредаґував був переклад сьв. Євангелія на українську мову, попав був через те в неласку і був переселений. Але провина еп. Нікона в очах правительства і Синода куди більша. В своїм законопроєкті еп. Нікон не лиш робить позитивні пропозиції, але й критикує дотеперішну політику офіціяльної Росії супроти Українців як безглузду і нелюдську, чим викликав велике обурене зі сторони сьв. Синода, про що сьвідчить отся знаменна телеґрама з Петербурга: „Синод звернув ся вдруге до красноярського епископа Нікона, автора законопроєкту про українську мову в народних школах Росії з пропозицією, щоб він зложив свій посольський мандат. Коли сього візваня не послухає, то йому загрожено усуненєм з епископської катедри. Крім того одержав еп. Нікон від волинського архієп. Антонія письменну „пораду" зложити мандат.

Годить ся замітити, що епископ Нікон, сам родом Москаль, є послом, вибраним до Думи з волинської ґубернії, що отже вносячи свій законопроєкт про укр. мову, він був лише речником національних згл. культурних партій того населеня, яке веліло йому заступати свої інтереси перед форум російського — коли вільно сказати — парляменту. Оттак виглядає ся „конституційна" Росія і так карають хочби й високопоставлену людину, що лише кермуючись почутєм християнської любови і сповненя повіреного обовязку, як церковний достойник і посол, важила ся піднести в дуже льояльний спосіб домаганє елементарних прав заступленого ним населеня.

„СЬВЯТИЙ ВЕЧЕР" НА ЧУЖИНІ.

Кілько то мрій, кілько думок пронизує нашу душу, коли згадаємо про Сьвятий Вечер там далеко в ріднім краю. Потомки колись вольного народа мусіли розійтись по далекому сьвіту, щоби знайти красшу долю, бо рідна земличця не могла притулити до себе всі свої діти.

Найбільше нашого народа загнала судьба тут за море, в Америку, як то кажуть, шукати гаразду і щастя. І живемо тут, живемо і радіємо, бо хотяй ми розлучені з нашими братами, то всеж таки, хоч чужа, але вільна земля Вашінґтона приймила нас, як свої діти. І справді декому живесь тут і добре, нема що й казати, але не всім. Але кілько є нас таких, що нам сей Сьвятий Вечер витисне неодну гірку слезу з очий? Гаразд на чужині приносить нам часто жаль і тугу, та про те мабуть і не всі знають. Кождий з нас думає собі: „Колись воно буде лучше, буде гаразд!" І так живемо з дня на день, вижидаючи сих гараздів, але годі діждатись, бо і тут знаходять ся такі, що нам завидують красної долі і волі, а бажали би всіх нас удержати в темноті і [illegible], як колись наших батьків.

А тепер нагадаймо собі се традиційне Навечеріє Різдва, коли то наші братя у старім краю засядуть до стола і ломлячи проскуру, будуть собі желати щастя, здоровля, многих і благих літ та лучших часів і гарнійшого житя... При тім не обійдесь і там без споминів про нас, тут на чужині. З нетерпеливостию очікують від нас вістки, бо кождий з нас в ту хвилю висилає бодай духом вістку до своєї рідні у старім краю.

А тепер загляньмо в яку хату, тут на чужині, де живуть наші робітники, майнери.

О шестій годині вечером повернули чорні робітники з майнів чи фабрик, кождий з дінеркою в руці та зійшлись до одної кімнати, щоби послухати листа свого товариша, що якраз одержав з краю письмо від своєї рідні. Та послухаймо сього листу:

..... Сумно нам тут без тебе, так сумно, що плакати хочесь. А час би тобі змилуватись над старим батьком, що хоче тебе єще перед смертию побачити і тобою натішитись. Нині вже ледви може ходити, а все зітхає: колиб мені мій Панько прийшов, я єще віджив би. Знай, що і сьвята не будуть нам веселі, бо ніякої нам потіхи ні звідки. Ти завсїди нам на мисли: як тобі живеть ся в тій Америці, чись здоров і що робиш. Та просимо тебе, Паньку, не забудь там і на наші сьвята, не забудь на нас, на своїх братів та сестри, на мене старенькy і на батька. Та просимо тебе дуже, щобись ніколи не забував на нас, памятай! Слези нам очи заливають, як пишу до тебе сей лист. Ми обрахували, що ти повинен його дістати на самі сьвята. Без тебе, дорогий сину, засядемо до сьвятої вечері. А ти може і заплачеш над листом, як будеш його читати, бож сей лист від рідної мами і від тата; від мами, що просить тебе горячо: вертай чим скорше до дому, щоб наші старі очи єще тебе побачили, заким замкнуть ся на віки... Ми того доляра, щось прислав в листї для Анни на книжки, занесли до еґомостя, щоби відправили Службу Божу за путешествующих, щобись здоров вернув до дому, а Анна не потребує впучувати ся з книжок, бо я її і так Отченаш научила...

Панько прочитав лист, поцілував його та, тримаючи його в руках, довго над ним думав. Рукавом обтер слези, які одна по другій котились по збіднілім лици і капали на землю. Його товариші були також зворушені тим голосом, що йшов з далека, гень зза моря, з рідної сторони.

І стояли довгий час, вдивляючись в пусті стіни, обліплені брудними паперами. Кождому прийшли на гадку спомини з давних часів. Там в краю якраз в тій хвилї закривають стіл білим обрусом, та лагодять ся до „сьвятої вечері": батько вносить дідуха, мати ставить „кутю" на стіл, та запалює сьвічку...

Ет! пусті мрії!... Жаль про се й думати. Таж ми не на рідній землі, але на чужині...

„Паньку, — заговорив один з товаришів, — смуток нам не поможе, а ходім та і тут засядемо до сьвятої вечері, а по десятій годині поїдемо до Філядельфії на всеночне, бо нині о дванайцятій в ночи розпічнесь богослужене".

По сих словах вийшли до другої тісної компатки, де стояв уже заставлений стіл, що хоч трохи й нагадував сьвяточний звичай в краю. На столі положено троха сїна і застелено обрусом. Нім почали споживати вечеру, повставали всі та відмовили молитву. По молитві кождий відвернувсь на бік, та втуливши лице в спрацьовані долоні, сплакав так, що чверть години не було чути більш нічого лиш тихе пльохане бідолашних робітників, що своїми руками добувають з землі підземні скарби, та не для себе!...

Успокоївшись трохи, почали їсти вечеру. Та не така вона була, як дома. Їли мовчки, не промовивши один до другого ні словечка.

„Гей! а як то там тепер у нашому селї, — заговорив перериваючи мовчанку Стефан, — там то весело, а у нас що?!".

„Та заколядуйте, може й лекше стане", відозвалась ґаздиня Текля.

Заколядували „Бог предвічний народив ся", потім зачала дівчина господині, що ходила до парохіяльної школи, „Во Вифлеємі нині новина", а всі присутні зложили ся малій Ольдзї по ніклеви, що так гарно научилась колядувати.

Та час скоро злетів, вже і до трепу зачинають люди йти, щоби бодай раз на рік поїхати на богослужене. Вставши зза стола, промовив Стефан: „Збираймось, бо поїдемо до церкви — дорога не близька".

Тепер доперва відозвавсь Панько з тугою на серці: „Та добре вам їхати, а я мушу завтра йти до роботи. Просив я „боса", щоби мене на завтра увільнив, та він сказав, що коли завтра не вийду робити, то не маю більше чого й показувати ся. Бачите товариші, мушу йти до роботи, бо дивіть ся, як богато народа ходить без роботи. А се, що завтра зароблю, завезу на Службу Божу, та чейже Господь простить гріхи".

„А чому ти, Николо, не збираєш ся до церкви?"

„Бачиш, Стефане, я також рано йду до роботи, бо коли би я один день на треку не вийшов, то і стратив би роботу. А чи ви незнаєте, Стефане, яка біда без роботи?"

Попращавшись поїхали до церкви, а остали лише ті, що на Різдво мусіли йти до роботи. І довго єще думали, мріяли про свою рідню, та відвернувшись один від другого, дальше плакали і жалувались, що за хлібом виїхали в чужину, що покинули свою рідну, свою сьвяту земличцю...

Такий то наш Сьвятий Вечер на чужині!...

Василь Морозович.

Не забувайте, Земляни, за старий край! Збирайте датки на „Рідну Школу" і инші народні потреби!

КОРОЛЬ АЛЬБАНІЇ З ЖІНКОЮ І ДИТИНОЮ.

Photo by American Press Association.

Князь Вільгельм Ві[д] стане королем Альбанії зараз по новім році. На образку бачите найновійшу фотоґрафію сего нового европейського короля, а також фотоґрафію його жінки і дочки. Европейські монархи згодили ся вже на князя Вільгельма і нішо вже не стоїть йому на перешкоді засісти на троні новооснованого королївства. Альбанія приходить тепер до себе по страшній балканській війні, а по її горах та поміж долинами [illegible] видно вже [illegible] вояків, що довгий час боролись за [illegible] своєї вітчини. Виллюднені міста та знищені села і [illegible] поволи відбудовують ся і за якийсь [час] все піде своїм [illegible] ладом. Війна [illegible] країну, а [illegible] спокій має [illegible] задані [illegible].

ГУМОР І САТИРА.

ВЛУЧНА ВІДПОВІДЬ.

Одного разу їхав повозом цісар зі своїм міністром. По дорозі стрінули сьвященика, що їхав верхом на кони до хорого. Міністер звернув ся до цісаря з просьбою, щоби позволив йому побалакати зі сьвящеником. Цісар остерігав міністра, радив йому не зачіпати сьвященика, що звісний був, як вчений і дотепний чоловік.

Міністер поздоровив сьвященика, та каже: „Отче, ви переступили закон Христової науки, ви не наслідуєте Христа!" — „Длячого?" питає сьвященик. „Ісус Христос їздив на ослї, а ви на кони", відповів міністер. „Я вже давно про се знав, каже сьвященик, але коли Христос ходив по земли, то тоді осла було можна легко купити, а навіть задармо дістати. Але від часу, коли цісар поробив всіх ослів міністрами, то тепер осла й за великі гроші не дістанеш, тому я мусів коня купити".

На тім скінчилась розмова і оба розїхались. Цісар, що прислухував ся розмові, звернув ся до міністра сьмiючись: „Але-сь виппв — та не тільки ти зістав ослом, але ще й я при тобі".

МОЛОДЕНЬКА ЖІНКА І СТАРИЙ МУЖ.

„Коли ти, мій милий, зробиш мені дарунокок?"

„Бій ся Бога, люба жіночко, чиж се так давно, як дісталась на Різдво золотий гарний годинник?"

„О, о! — велика річ! І се має бути доказ твоєї любови? Ні! се не любов ідеальна, про яку я мріяла. От такий К., на примір, любить жінку правдиво — виїхав від неї раз на все і лишив їй цілий маєток".

ПОЯСНИВ.

„Пишуть по ґазетах про якихсь там „ідіотів" — скажіть мені, пане, чи ідіоти се також люди?"

„Зовсїм природно що люди, такі самі як я і ви".

В САЛЬОНІ.

Гість: „Не можете ви переціднти чай? Повно листків плаває в склянці!"

Кельнер: „То навмисне, пане добродію! Мій „бос" хоче переконати своїх гостий, що се не зїле, або сїно — а чистий правдивий чай!"

ВЛАСТИТЕЛЬ КАМЕНИЦІ.

Адміністратор до властителя каменицї: „Прошу пана, той льокатор з третого поверха вже два дні залигає з плаченєм чиншу. Казав мені, що доперва за три дні заплатить".

Властитель: „Так? То викинути його сейчас. Нехай не [illegible]! А той з першого поверха?"

Адміністратор: „[illegible] сей платить дуже точно!"

Властитель: „Так? [illegible], то піднести йому комірне"!

НАЙЛІПШИЙ ДОКАЗ.

— Якжеж то? Кажеш, що пана нема дома, а я чую його голос.

— Е! то: прошу вам так лише здає ся. Мій пан ніколи не має голосу, доки пані є дома.

ПОМІЖ ШКОЛЯРАМИ.

Перший: Як підросту, сьвіцку науки — буду лікарем.

Другий: Ага! а я зістану сьвящеником і буду ховати твоїх пацієнтів.

НА СЕЛІ.

Пані, що на сьвіжий воздух приїхала на село: „А що, Івасю, смакує тобі їсточко?"

Івась: „Я там, пльосю пані, довго іє смакую, йно відлазу зїм".

СЬМІЛЕ ТВЕРДЖЕНЄ.

Один судія на „вестах" заявив, що виступить остро проти ношеня оружія і строго буде карати тих, що провинять ся. Одного разу приведено перед него чоловіка, оскарженого о пияньство і стріляне з револьвера.

„Двайцять долярів кари!" завирокував судія.

„Алеж, пане судія, я нікого не зранив".

„Ви стріляли з револьвера, чи правда"?

„Так, але я стріляв в гору".

„Двайцять долярів і кошти — таж ви могли легко поцілити ангела!"

НЕ ДО ОСЯГНЕНЯ.

„Кождий молодий чоловік — говорив раз духовний, котрий любив все давати моральну науку молодим — мусить в житю мати ідеал, до якого він має стреміти. Сей ідеал повинен він кріпко держати, і кождого часу і всюди пригортати до свого серця!"

„Я з вами зовсім годжу ся, я тої самої гадки, що і ви, але як вона (тут треба догадувати ся: дівчина) не дає ся?!"

В СУДІ.

Судія: Кажете, що ви господар? А кілько маєте ґрунту?

Оскаржений: Та ніби ґрунту не маю, але жінка моя має семеро діточок.

ОТ ПИТАНЄ.

— Паничу! Чи ви не зі Львова? Там мій син Микольцьо. Ви його не бачили?

— Ні!

— Й гадав, що ви знаєте, він служить при жеґрах.

Позір! Новина! Позір!

ЧИТАЙТЕ УВАЖНО ДО КІНЦЯ!

Рідкість, якої ще не було в Р. Н. Союзі в Америці! Кождий член організації повинен користати з сеї нагоди!

КОЖДОМУ ЗВІСНИЙ РІЗДВЯНИЙ ЗВИЧАЙ В АМЕРИЦІ. З НАГОДИ РІЗДВЯНИХ СЬВЯТ І НОВОГО РОКУ — ОДНІ ДРУГИМ РОБЛЯТЬ ТАК ЗВАНИЙ „CHRISTMAS PRESENT", А ПО НАШОМУ: РІЗДВЯНИЙ АБО НОВОРІЧНИЙ ДАРУНОК.

ВІДВОРОТНА СТОРОНА ДАРМОВИСА.

В ЛУЧНОСТИ СИЛА

Сего року Руський Народний Союз бажає зробити різдвяний і новорічний дарунок тим членам, котрі на се заслужать. Таку річ годі купити собі на плейзі, а не дістанеш її у великім місті по склепах (сторах). Таких предметів не продають, а Р. Н. Союз дасть за дармо кождому членови Р. Н. Союза і то під дуже догідними услівями.

Ось тут є поміщені образці, котрі представляють: прегарний дармовис до зигарка і шпильку до краватки.

Шпилька золота з вирізаним написом Р. Н. Союза в скороченю. Дармовис є двоякого рода: бронзовий і срібний, на прегарній скірці із стриженим волосем.

Дармовис є кольораваний тревалими фарбами (емальований). Він представляє герб галицької Руси-України і відзнаку Р. Н. Союза, а довкола має напис: „В нагороду за щиру працю організаційну 1914 р." На відворотній стороні є дві руки дружно сплетені і напис в українській і англійській мові: „В лучности сила".

Шпилька має вартість $1.00, але такої шпильки не дістанете в ніякім сторі за ті гроші. Дармовис з бронзу має вартість $2.00, а срібний $3.50. Але таких річий ніхто не продає за гроші в Р. Н. Союзі. Кождий член дістане сї річи даром, коли на се заслужить. Щож треба робити, аби заслужити собі на сей рідкий і прегарний дарунок? Прошу уважати!

Кождий член Р. Н. Союза, котрий придбає ТРИ нові члени до Р. Н. Союза від 1. січня до 1. марта 1914 р., дістане в дарунку золоту шпильку.

Хто придбає ПЯТЬ нових членів до Р. Н. Союза від 1. січня до 1. марта 1914 р., дістане в дарунку бронзовий дармовис.

Хто придбає ДЕСЯТЬ нових членів до Р. Н. Союза від 1. січня до 1. марта 1914 р., дістане в дарунку срібний дармовис.

Імена членів, котрі придбають відповідне число нових членів до Р. Н. Союза або в инший спосіб приложать ся добрим ділом для розвою Р. Н. Союза в Америці, будуть записані (окрім сих дарунків) в „Золотій Книзї" Р. Н. Союза. Про сю книгу буде небавом мова на сторінках нашої часописи.

Щоби нашим членам помочи заслужити собі на сей прегарний памятковий дарунок, подаємо понизше спосіб і інформації, як організувати нових членів до Р. Н. Союза в Америці.

ЯК ОРГАНІЗУВАТИ НОВИХ ЧЛЕНІВ?

Кождий член Р. Н. Союза, котрий хоче організувати нових членів і в той спосіб заслужити собі на памятковий дарунок та рівночасно стати ся діяльним членом Р. Н. Союза, має зголосити ся до місцевого секретаря Р. Н. Союза свого відділу і має взяти собі відповідне число чистих декларацій. Коли вже член буде мати в своїх руках декларації, має піти по гавзах, або при роботї, забаві і т. п. і вписувати нових членів до Р. Н. Союза на декларації. В тих місцевостях, де нема еще відділу Р. Н. Союза, старати ся заложити новий відділ до Р. Н. Союза. По інформації, як организувати новий відділ — пишіть до гол. предс. на адресу: Mr. D. Kapitula, Box 565, McAdoo, Pa., або до гол. рекордового секретаря: P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

На декларації можна вписувати кождого здорового Русина або иншого Славянина без ріжниці віроісповіданя, мужчину чи женщину, котрі могуть стати членами Р. Н. Союза згідно з § 204 стат. Р. Н. Союза і котрі не перевисшають 45 літ житя.

Член, котрий виписує декларації новим кандидатам в члени Р. Н. Союза, має взяти від новоприступаючого кандидата чи кандидатки вступне після літ, як приписує отсей параграф Р. Н. Союза:

§ 207. Кождий кандидат, хотячий вступити в члени Р. Н. Союза, має заплатити відділови для Р. Н. Союза, і кожде товариство, котре вносить просьбу о приняте, має заплатити Р. Н. Союзови за кождого члена приступаючого на ціле посмертне (кляса А) при підписуваню декларації, або просьби о приняте, вступне після слідуючої табелі:

За члена від 21 до 30 літ	$0.50
За члена 31 літ	0.75
За члена 32 літ	1.00
За члена 33 літ	1.25
За члена 34 літ	1.50
За члена 35 літ	1.75
За члена 36 літ	2.00
За члена 37 літ	2.25
За члена 38 літ	2.50
За члена 39 літ	2.75
За члена 40 літ	3.00
За члена від 41 до 42	3.50
За члена від 43 до 45	5.00

Члени на половину посмертного (кляса Б) платять таке саме вступне як і члени на ціле посмертне.

Окрім вступного належить побрати від новоприступаючого члена еще отсї належитости (§ 208 Р. Н. С.): за грамоту 25 ц., за відзнаку 75 ц., за книжочку до вписуваня місячних вкладок 10 ц.; крім сего всякі инші належитости, яких вимагає місцевий відділ.

З новим кандидатом треба піти до доктора, а доктор має оглянути нового кандидата і виповнити лікарське сьвідоцтво, як приписують §§ 209 і 267 статута Р. Н. Союза. Член, котрий приєднає до Р. Н. С. нового кандидата, має підписати ся на лікарськім сьвідоцтві за сьвідка і бути присутним у доктора.

Коли вже так декларація буде цїлновито виповнена, член має віддати виповнені декларації і зібрані гроші місцевому організаторови Р. Н. Союза (котрим є місцевий секретар Р. Н. С.) дотичного відділу.

Коли уже то все готове, місцевий організатор (секр.) віддає на слідуючім мітінгу свого відділу декларації враз із вступним і иншими вкладками від новозорганізованих кандидатів предсідателеви відділу до евентуального принятя зголошених кандидатів. По одобреню і принятю нових членів, секретар відділу втягає кандидатів в книгу метрикальну а їх декларації відсилає враз з розметом до гол. фінансового секретаря Р. Н. Союза. Імена тих членів, що занялись організованєм нових членів до Р. Н. Союза, місцевий секретар має виписати на відповіднім бляцкеті, котрий буде висланий до кождого відділу Р. Н. Союза в Америці Гол. Урядом. На тім бляцкеті треба докладно виповнити імена членів і кілько котрий член зорганізував нових кандидатів. Так виповнений бляцкет (друк) треба заслати по першім марті 1914 р. до Гол. Уряду Р. Н. Союза на адресу: P. O. Box 76, Jersey City, N. J. По отриманю сего бляцкету Гол. Уряд Р. Н. Союза вишле кождому членови таку нагороду, на яку він собі заслужив.

На сїм місци просить ся місцевих секр. і організаторів Р. Н. С., щоби заняли ся сею справою і заохотили своїх членів до праці в місяцях: січни і лютім 1914 р. Єсли котрому секретареви забракне декларацій, нехай сейчас напише до гол. рекордового секретаря, а той, що буде треба, — вишле.

Тож до праці, П. Т. Члени Р. Н. Союза! Потрудіть ся трохи для добра рідної організації і руського народа в Америці!

Желаємо Вам доброго успіху у Вашій щирій праці! Най не буде одного члена в Р. Н. Союзі, котрий не заслужив би собі на сю памятку, на сей новорічний дарунок!

ДМ. КАПІТУЛА,
гол. предс. Р. Н. Союза.
МИХ. УГОРЧАК,
гол. рекорд. секр. Р. Н. Союза.
С. ЯДЛОВСЬКИЙ,
гол. фінанс. секр. Р. Н. Союза.
А. ШАРШОНЬ,
гол. касієр Р. Н. Союза.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Річне засїдане „Тов. Русько-Американських Горожан", відбуде ся в неділю дня 4-го січня 1914 р., початок точно о год. 1-ій по полудни.

Порядок засїданя:

1) Отворене річного засїданя.

2) Зібране місячних вкладок і бракованє скілько активних членів має товариство (член, котрий довжен за 3 місяці вкладку, не має права при голосованю).

3) Справоздане урядників.

4) Дискусія над справозданєм.

5) Вибори урядників на 1914 рік.

6) Внесеня і дискусія над внесенями.

7) Замкнене засїданя.

Т. ГРИЦЕЙ, предсїдатель
Ст. ДЕМКІВ, секретар
322 N. Franklin Street, Philadelphia, Pa.

При нагоді сьвят Різдва Христ. і Нового Року

обовязком кождого сьвідомого Русина є зложити свій Різдвяний і Новорічний дарунок

Колядуйте і збирайте підчас всяких забав як в своїй хаті, так і на гостині жертви

для „Рідної Школи" в Старім Краю!

Родимці! Памятайте, що Ваші Різдвяні і Новорічні жертви — сє шкільний фонд, яким „Рідна Школа" буде хіснуватись через слідуючий новий рік. Чим більше жертвуєте, тим вона краще буде розвиватись для добра нашого народа і молодого поколїня. Памятайте, що в школі наша будучність!

Веселих Сьвят і щасливого Нового Року! В 4

„РІДНА ШКОЛА" В ГАЛИЧИНІ.

Зібрані жертви принимає ред. „Свободи" і радо відсилає їх у призначене жертводавцями місце.

З ДНЕМ ХРИСТОВОГО РІЗДВА ЖЕЛАЄМО ВСІМ ЧЛЕНАМ РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА І ВСІМ ЙОГО ПРИХИЛЬНИКАМ: ВЕСЕЛИХ СЬВЯТ!

Головний Уряд Р. Н. Союза.

Головний Уряд „Р. Н. Союза".

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
Box 565, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Білик,
1710 W. 44th St., Chicago, Ill.

Місто-предсідатель:
Василь Сувак,
Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Михайло Угорчак,
Box 76, Jersey City N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin Sts., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
Ф. В. Балог,
550 John St., Whiting, Ind.
Стефан Миланович,
193 Grand St., Jersey City, N. J.
Иосиф Ялечко,
Box 156, Ramey, Pa.

Радні:
Іван Глова,
521 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.
Николай Вавейчак,
720 Charles St., Perth Amboy, N. J.
Володимир Кальнів,
56 Sussex str., Jersey City, N. J.
Петро Богаєв,
1435 W. Erie St., Chicago, Ill.
о. Мирон Даниловин,
11 Chmelnicky St., Ansonia, Conn.
Андрій Гальчак,
237 Churchil St., McKees Rocks, Pa.

Редактор „Свободи":
Осип Стеткевич,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Завідатель „Свободи":
Андрій Савка,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Н. Союза" находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

Просвітна Комісія.

Др. В. Сіменович, предсідатель,
4105 N. Avers Ave. Chicago, Ill.
А. Горбаль, касієр,
135 Main St., Derby, Conn.
Е. Струтинська, секр.,
714 Bickerdike St., Chicago, Ill.
Ф. В. Балог,
550 John St., Whiting, Ind.
Д. Андрейко,
147 Broad St., New Britain, Conn.
Др. І. Непистанський,
W. Pine St., Shamokin, Pa.
Ю. Павчак,
68 N. 8 St., Brooklyn, N. Y.

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ СІЧЕНЬ 1914 р.

Член на ціле посмертне платить $1.25, а на половину посмертного 73 цнт.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. „Українських Соколів", від. 170, подає всім своїм членам до відома, що на річнім мітінґу, який відбув ся дня 20 грудня 1913 р., зістав вибраний слідуючий уряд на 1914 р.: С. Милянович, предс.; А. Шостак, з. предс.; А. Савка, кас.; І. Штоґрин, з. кас.; І. Осадців, фін. секр.; В. Мартинець, рек. секр.; контр. комісія: І. Довгополий і М. Микитишин; надзирателі хорих: Р. Малярчик і А. Кохан; прапорщик: Т. Кушнір. Мітінґ слідуючий відбуде ся в суботу, 17 січня 1914 р. в гали „Народного Дому", 72 Моріс стр., Джерзи Сіти, Н. Дж., о год. 8 вечером. — С. Милянович, пр.; В. Мартинець, секр. рекорд.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. „Р. М. К. П.", від. 70, подає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що річний мітінґ відбуде ся дня 31. грудня с. р. о год. 8. вечер в гали „Народного Дому" під ч. 72 Моріс стр. Неявившийся член заплатить кару назначену статутом Руського Мол. Клюбу Поступового. — Н. Гаврилів, секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. сьв. Ап. Петра і Павла, від. 90, повідомляє всіх своїх членів, що дня 15 січня с. р. відбуде ся річний мітінґ, на котрім кождий член повинен явити ся. Члени неявивші ся, заплатять кару $1.00, а урядники $2.00. На мітінгу переведе ся вибір нового уряду на р. 1914. — С. Ковалишин, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Поміч в Чужині", від. 215, повідомляє свої чхленів, що річний мітінґ відбуде ся в суботу дня 3 січня с. р. в „Ехо Гол" під ч. 431 Іст 6-та стр., Ню Йорк. На сей мітінг повинен явити ся кождий член і вирівнати свій довг, бо в противнім разі стратить право голосованя. Неявивший ся член заплатить 50 ц. кари, а урядник $1.00. — С. Кучма, секр.

БІВЕР МЕДОВС, ПА. Сестр. сьв. Анни, від 131, повідомляє всі свої членкиці, що на річнім мітінгу з 21 грудня м. р. вибрано слідуючий уряд на р. 1914: М. Матвей, предс.; М. Міґалік кас.; Г. Шипула, секр. Всякі письма до нашого Сестрицтва просимо посилати на адресу: Helene Szypula, Box 222, Beaver Meadows, Pa. М. Міґалік, бувша секретарка.

ТРАВҐЕР, ПА. Бр. сьв. Йоана Хр., від. 25 повідомляє всіх членів, що на річнім мітінгу вибрано на р. 1914 слідуючий уряд: П. Смарж предс.; П. Кицей, з. предс.; І. Ющак, секр.; А Филяк, з. секр.; Д. Тарбай, кас.; І. Адам, кап. І. Смеречняк, хорунжий; Г. Стащак, дверник: Т Сьпівак, доз. хорих. Адреса секретаря: J. Juszczak, Calumet, Pa

ВІКСБЕРҐ, ПА. Бр. сьв. Василія Вел., від 278, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся в неділю 11 січня с. р. в парохіяльній гали, зараз по службі Божій. Просить ся всіх так місцевих як і позамісцевих членів явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Здасть ся касове справоздане і переведе ся вибір нового уряду на р. 1914. Неявивщий ся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. На мітінгу будемо принимати нових членів без вступного і то послідний раз лучає ся така нагода. Тож обезпечіть ся, Братя Українці, себе і свої родини! Не відкладайте на завтра! Просимо всіх членів, щоби кождий привів хотяй одного нового члена. Будемо принимати також і діти до Р. Н. Союза, в віці від 1 до 16 літ. Обезпечіть і діти свої в нашій руській славній орґанізації! Не пожалуєте сего, бо ніхто не знає, коли і на кого нещастє може прийти. — М. Кухта, секр.

СІМПСОН, ПА. Бр. сьв. Василія Вел., взиває всіх своїх членів, щоби зійшли ся на річний мітінґ, який відбуде ся дня 18 січня с. р. в шкільній гали о год. 2. попол. Кождий член, що неоправдано не явить ся, заплатить 50 ц. кари. А. Павлик, предс.; І. Богуцький, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Запор. Січ", від. 117, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуть ся в суботу дня 3 січня с. р. о од. 8-ій вечер в гали Мілера на 7-їй ул. ч. 134. Обовязком кождого члена явитись на зборах і вирівнати свої залеглости. Неявивший ся член заплатить 50 ц. кари. — Е. Різник, секр. фін.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. сьв. О. Николая, від. 319, подає до відома своїм членам, що дня 10 січня с. р. в гали ч. 219 Фріліґгери Аве. відбуде ся річний мітінґ, на котрім переведе ся вибір нового уряду на р. 1914 і здасть ся справоздане з братського маєтку за р. 1913. Кождий член мусить явити ся, бо в противнім разі заплатить кару після братського статута. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім случаю стратять права кандидованя на урядників. — С. Коцур, предс.

ЛАНСФОРД, ПА. Бр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 16, повідомляє всіх своїх членів, що дня 4 січня с. р. о год. 2-ій попол. відбуде ся в церковній гали річний мітінґ, на котрім будемо приймати нових членів за половину вступного до Братства. Неявивші ся члени заплатять кару після статута. — І. Полянський.

ДЕРРИ, ПА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 227, подає до відомости, що члени, котрі вже два місяці залягають з плаченем вкладок будуть суспендовані як в Братстві так в Р. Н. Союзі, а тим самим ті члени стратять всяке право до запомоги. На річнім мітінгу перейшла повисша ухвала. Рівнож ухвалено, що члени, котрі не заплатили вкладки за послідний місяць і не прийшли на річний мітінґ, будуть карані після статута Братства. — С. Бурек, предс.; В. Баран, секр.; І. Майор, кас.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від 78, повідомляє всіх своїх членів, що дня 18 січня с. р. о год. 1-ій в полуднє відбуде ся в церковній гали річний мітінґ. На мітінгу переведе ся вибір нового уряду на р. 1914. Пригадує ся всім членам, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім случаю наразять ся на суспендоване. Неявивший ся член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — Й. Вайда, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітінгу з 27 грудня м. р. переведено вибір слідуючого уряду: В. Гіль, предс.; К. Піддупчишин, з. предс.; Г. Білик, секр.; М. Косоноцький, з. секр.; А. Рубінєвич, кас.; С. Жуковський, з. кас.; В. Татомір і І. Вараник, контр. ком.; І. Лисяк і Ю. Гук, надз. хорих; С. Сайчук, дверник, А. Остапевський, кап. — Г. Білик, секр.

МАГАНОЙ ПЛЕЙН, ПА. Бр. сьв. Пр. Ілії, від. 28, повідомляє своїх членів, що на річнім мітінгу з 20 грудня м. р. вибрано слідуючий новий уряд на р. 1914: Д. Гричишин, предс.; Ц. Юрковський, з. предс.; В. Радь, секр.; С. Бабик, з. секр.; П. Горват, кас.; І. Мацек, з. кас.; М. Угрин, доз. хорих; Г. Гричишин, пол.; С. Бабець, І. Думанецький і А. Лука, контр. ком.; Д. Гричишин, дверник. — В. Радь, секр.

ПРОСЬВІТНІ ЗБОРИ

в присутности відпоручника Просьвітної Комісії Р. Н. С., п. Вол. Книгиницького, відбудуть ся в біжучім і слідуючім місяци в отсих місцевостях.

Січень 1914.

4-го в Юнґставн, О.
11-го в Чарлерой, Па.
12-го в Бентлевіл, Па.
14-го в Кенонсберґ, Па.
15-го в Калфорнія, Па.
17-го в Бравнсвіл, Па.
18-го в Монессен, Па.
20-го в Ормрод, Па.
21-го в Перриополіс, Па.
22-го в Вандербілт, Па.
24-го в Вест Ньютон, Па.
25-го в Джанставн, Па.
27-го в Віндбер, Па.
28-го в Дуґло, Па.
29-го в Лойден, Па.
31-го в Савт Форк, Па.

УВАГА.

З огляду на се, що старий наклад книг для місцевих відділів Р. Н. Союза розійшов ся, Головний Уряд Р. Н. Союза постарав ся о новий наклад книг для місцевих відділів Р. Н. Союза в Америці після найдогіднійшої системи проваджeня діловодства.

Разом є ЧОТИРИ КНИГИ, а то: Метринальна, вкладкова, касова і протоколова. Метринальна (деклярацiйна) книга коштує $3.00
Вкладкова книга коштує $2.50
Касова книга коштує $1.50
Протоколова книга коштує $1.00

Чотири книги поодиноко коштують $8.00, а хто возьме разом всі книги, платить $5.00. Тож тепер від нового року дотичні відділи Р. Н. Союза потребують висше згаданих книг. Котрий відділ хоче мати одну або більше з висше наименених книг, має прислати належитість враз з розметом до Гол. Уряду Р. Н. Союза. Книги суть гарні і догідні.

ГОЛОВНИЙ УРЯД Р. Н. СОЮЗА.

AUBURN, N. Y.

Заходом Тов. сьпівацького „Боян", відограєсь

„НІЧ ВИФЛЕЄМСКА"

ораторія в 4-ох актах

ДНЯ 7-го СІНЯ 1914 (на саме Різдво Христове)

в гали пп. Ст. Кащака і Тиханича.

ОСОБИ:
Гусляр — п. Ем. Саварин.
1-ий подорожний — п. Стеф. Липак.
2-ий подорожний — п. Ів. Король.
Старець Назарянин — п. Мих. Чорній.
1-ий жовнір — п. Ол. Олійник.
2-ий жовнір — п. Вас. Нусь.
Молодий пастух — п. Ів. Павлик.
1-ий пастух — п. Н. Пилипчак.
2-ий пастух — п. Андр. Бискош.
3-ий пастух — п. Ник. Стінь.
Ангел — п-на Ан. Джула.
Ірод — п. Йосиф Сенькевич.
Старший дворянин — п. Ант. Вільчинський.
Атаман — п. Ів. Коковський.
1-ий цар — п. Стеф. Андрашко.
2-ий цар — п. Фр. Іваночко.
3-ий цар — п. Н. Корочка.
Фарисей — п. Ів. Базарник.
Праведний жид — п. Ст. Паньківський.
Семеон, архирей — п. Мих. Полянський.
Оден з прибувших — п. В. Шевчик.
Служащий — п. Гр. Кузенка.
Семеон — п. Гр. Вишлей.
Яків — п. Вас. Липак.
Іван — п. Петро Липак.
Петро — п. Дан. Полянський.
Подорожні пастухи, дворяни і дворянки.
Режісер і дірiґент: п. М. Сокільський.
Орхестра: п. Бішопа.

ПОЧАТОК О ГОД. 8-ій ВЕЧЕР.

Вступ 50 центів.

Се представлене є дуже хороше, тому запрошуєсь усіх Русинів з Обурн і околиці.

ПОЗІР! ЕЛІЗАБЕТПОРТ! ПОЗІР!

Читайте і не забувайте, що Товариство „Русько-Український Сокіл" устроює

ДНЯ 7-го СІЧНЯ 1914 р. (на руське Різдво)

в гали п. Яцка Цюрчака
154 South Park St., Elizabethport, N. J.

Велике театральне представлене

СТЕПОВИЙ ГІСТЬ

в пяти діях.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 7.30 ВЕЧЕРОМ.

Ціни місць: Крісла І-рядні 50 цнт.; ІІ-рядні 35 цнт.; ІІІ-рядні 25 цнт.

На се представлене запрошує всіх місцевих і доокoличних Русинів і Русинок до як найчисленнійшої участи

(1*) **КОМІТЕТ.**

ПОДЯКА.

Я нижче підписаний складаю сердечну подяку всім членам і членкиням від. 250, Головним Урядникам Р. Н. Союза і Урядникам від. 250 за виплачене мені посмертної запомоги по покійній жені Анні, в квоті 400 дол. Звертаю увагу всіх Русинів і Русинок в Н. С. Пітсбург, щоби вступали в члени до від. 250 Р. Н. Союза і забезпечили себе і свої родини на случай нещастя.

Стефан Лапішка,
член від. 250 Р. Н. Союза.

ПОЗІР! ПІТСБУРГ І ОКОЛИЦЯ!

Заходом сьпівацького тов. „Боян", відограє ся поряд перший в Пітсбурґу театральне представлене

„АРЕНДАР"

драма з сільського житя в 3-ох діях котре відбуде ся

4-го СІЧНЯ 1914

в парафіяльній гали при 7. улици, ріг Карсон ул.

ПОЧАТОК О ГОД. 8-ій ВЕЧЕР.

ОСОБИ:
Іцко Вольф, арендар — п. Григорій Варунок.
Крутарський, писар — п. Теодор Франків.
Ящик, дяк — п. Василь Куаїв.
Богатчук, господар — п. Михаїл Усик.
Павло, його син — п. Григорій Шабатура.
Маланя, дочка Богатчука — п-на Кат. Козаківна.
Паланя, вихованка Богатчука — п-на Анна Вaславська.
Сьвященик — Василь Сорочак.
Комісар — Николай Стецик.
Начальник — Семсон Михалюк.
Щмуль, кельнер — Матвій Горошко.
Сура, жінка Іцка — Н. Н.
Марко, Коршмарний — Лев Добруцький.
Режісер: п. Григорій Варунок.

ЦІНИ МІСЦЬ: 75, 50, 35 і 25 центів.

По представленю відбуде ся вигравка золотого годинника.

До ласкавої участи запрашає

КОМІТЕТ.

Заходом парафіяльного комітету при церкві сьв. Арх. Михаїла в Йонкерс, Н. Й. відограє Українське Тов. „Боян" на дохід тойж церкви

„НІЧ ВИФЛЕЄМСЬКУ"

ораторію сценичну в 4-ох актах.

Межи актами буде показувати ся сьвітляні образи (Moving Pictures)

В СУБОТУ, ДНЯ 10-го СІЧНЯ 1914

в Prospect House, 49 Buene Vista Ave.

ПОЧАТОК ТОЧНО О 8-ій ГОД. ВЕЧЕРОМ.

Ціни місць: Крісла І-рядні 75 цт.; ІІ-рядні 50 цнт.; ІІІ-рядні 25 цнт.

До ласкавої участи на се представлене запрошає Впов. Родимців з Йонкерс і околиці

КОМІТЕТ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ІСПИТОВАНИЙ ДЯКОУЧИТЕЛЬ з добрим голосом, потрафить учити хорального сьпіву і провадити діточу школу. Уміє грати на скрипці. Прибув недавно з краю. Ласкаві зголошеня просить ся слати на адресу: John Dragan, 2256 Hazen Ave., Cleveland, O. (1)

ФАРМА НА ПРОДАЖ, 40 акрів, з лісом, 2 доми мешкальні, 2 корови, 1 кінь, 50 курий. Фарма находить ся в добрім місци, близько фабрик і міста. Ціна $1.600. Просить ся голоситись на адресу: Michael Chybidzura, R. No. 1, West Willington, Conn. (51)

ПОТРІБНО АГЕНТІВ. Платимо від $8.00 до $20.00 тижнево тим, що схотіли би у своїй місцевости або їздили би від міста до міста і продавали наші золоті, срібні або ніклеві годинки і ланцушки для працюючих людий на сплату по $1.00 або $2.00 місячно. Практика непотрібна. Лиш чесні і тверезі люди могуть голоситись до нас по заступство. Подайте своє теперішнє занятє. Пишіть до: North American Sales Co Box 954, (Dept. 182), New York, N. Y. (50 4)

Пошукую свою рідну сестру **ВАСИЛИНУ БУРНАЦЬ.** Походить вона з села Серафинців, повіт Городенка, Галичина. Прибула перед 3 літами до Америки. Хто би о ній знав, або вона сама, прошу ласкаво донести на адресу: Мар'яна Бурнаць, P. O. Box 162, Espanola, Ont., Canada. (1-2)

ПОТРІБНО укваліфікованого мужчини до заняття банкового. Мусить мати знане в провадженю справ судово-нотаріяльних і адвокатських австрійських, як також добре знати язик руський, польський і німецький. Пожадані поручаючі сьвідоцтва. Голоситись на адресу: G. P. M. F. O. P. O. Box 578, Scranton, Pa. (1)

Пошукую свого мужа **СЕМЕНА МОРОХ.** Перед девять роками виїхав він з села Ропетова нижнього, повіт Горлиці. Має находити ся в Пітсбурґу, Па. Хто би о нім знав або він сам, зволить ласкаво донести на адресу: Zofia Moroch 359 Nepperhan Ave, Yonkers, N. Y. (1)

Пошукую свого брата **ГРИГОРІЯ ЛАПЧИНСЬКОГО.** 6 місяців перебував він в місті Масінтави, Па. і працював в майнах. Хто би о нім знав, або з ним стояв, нехай зволить ласкаво донести на адресу: Alex. Lapczynsky, 207 Wilday St., Philadelphia, Pa. (1)

СТАРША ЖЕНЩИНА пошукує занятя. Уміє добре варити на спосіб старокраєвий. Одинайцять літ перебуває уже в Америці. Говорить добре по руськи і по англійськи. Єсть Русинкою з Подiля. Ласкаві зголошеня просить слати на адресу: Марія Субтельна, 37 Francis Street, Ansonia, Conn. (1)

МОЛОДЕЦЬ, 20 літний, пошукує товаришки житя від 16 до 20 літ. Дівчина має бути Русинка, розуміюча анґлійську мову і посідати малий посаг. Просить ся о фотоґрафії. Адреса: James Moroz, 116 Lavch St., Scranton, Pa. (1)

СЕЙЧАС ДІСТАНЕ ЗАНЯТЄ

в бучерни і ґросерни молодий хлопець 18—20 літний, охочий до бизнесу. Мусить бути Русин, має уміти добре рахувати, читати і говорити бодай троха по анґлійськи. Жадаєсь сьвідоцтва з попередної роботи. Голоситись на адресу:

К. КИРЧІВ,
68 Greene Street, Jersey City, N. J.

ЛИСТ ЖІНКИ.

З найбільшою приємностию оголошуємо тут лист пані Аделї Поляк, в якім ясно виказує всі добрі сторони нашого ліку. „Справляє мені велику радість се, і повідомляю вас, що по кількох пробах став Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина постійним ліком в нашій родині. Є він смачний і знаменито викликує добрий апетит. В хоробах жолудка дає він дуже добрі висліди. Дуже радо і щиро поручаю його всім своїм знакомим.

З поважанем

Мрс. Аделя Поляк, Любляна."

Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина має в дійсности приємний гіркий смак і є необходимим ліком в хоробах жолудка, затверджeня і всіх слабостий, які вони викликують, а передовсім на случай браку апетиту і ослабленя. По всіх друґсторах.

Jos. Triner,
1333—39 S. Ashland Ave.,
(Adv.) Chicago, Ill.

На біль в крижах, на ревматичні і невральґічні болі помагає скоро Лінімент Трінера.

Заходом українського Товариства „Поміч в Чужині"
відділ 215 Р. Н. Союза, в Ню Йорку, Н. Й.
відбуде ся

МАСКОВИЙ І ЦИВІЛЬНИЙ БАЛЬ

в суботу, дня 14-го лютого 1914 р.
В BEETHOVEN HALL,
210-214 E. 5th St., (між 2 a 3 Ave.).
NEW YORK, N. Y.

Вступ 35 цнт. Почат. точно о год. 7. вечер.
ДОБІРНА МУЗИКА ІМ. ЛИСЕНКА З НЮ ЙОРКУ.

Товариство призначило дати 4 нагороди для тих, котрі будуть найлїпше і найкомічнійше умасковані, го є: дві нагороди для дам, а дві для мущин. — Костюми можна набути у: M. F. Pichler, 74 St. Mark's Place, bet. 1 & 2 Aves., New York.

В ДЕНЬ ВЕЛИКОГО ПРАЗНИКА ЖЕЛАЄМО ВСІМ ЧЛЕНАМ РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, ВСІМ ЧЛЕНАМ АМЕРИКАНСЬКОЇ „ПРОСЬВІТИ" І ВСІМ НАШИМ ОДНОДУМЦЯМ І ПРИХИЛЬНИКАМ: ВЕСЕЛИХ СЬВЯТ!

Просвітна Комісія Р. Н. Союза.

Позір! ☛ ☚ Позір!

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ

Руського Народного Союза

РУСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ВИПЛАТИВ ПОСМЕРТНОГО ПО ЧЛЕНАХ І РІЖНИХ ЗАПОМОГ СВОЇМ ЧЛЕНАМ ВІД ЧАСУ ОСНОВАНЯ ДО КОНЕЦЬ ПАДОЛИСТА 1913 р. СУМУ 1.033.359.28 (МІЛІОН ТРИЙЦЯТЬ І ТРИ ТИСЯЧІ ТРИСТА ПЯТЬДЕСЯТЬ І ДЕВЯТЬ ДОЛЯРІВ І ДВАЙЦЯТЬ І ВІСІМ ЦЕНТІВ, ОКРІМ ФОНДІВ НА НАРОДНІ ЦІЛИ.

РУСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — ПЕРША РУСЬКА НАРОДНА ЗАПОМОГОВА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ ПРИНИМАЄ В ЧЛЕНИ РУСИНІВ І СЛАВЯН ДО 45 ЛІТ ЖИТЯ.

В разі смерти члена Р. Н. Союза платить на ціле посмертне $1000, на пів посмертного $500 — посмертної запомоги.

По смерти жінки члена або мужа члениці Р. Н. Союз платить $400 членови на ціле посмертне, а $200 членови на пів посмертного — посмертної запомоги.

	ціле посм.	пів посм.
За страчене одного ока	200	100
За страчене одної ноги	200	100
За страчене одної руки	400	200
За страчене обох очий	1000	500
За страчене обох ніг	1000	500
За страчене обох рук	1000	500

На случай коли член захорує на хронічну невиліччиму слабість Р. Н. Союз платить членови з його посмертного по $100.00 річно.

На случай коли член находить ся в шпитали умово хорих Р. Н. Союз виплачує з посмертного члена по $150.00 річно запомоги на удержане родини члена.

Всякі другі користи має член Р. Н. Союза, які приписує статут організації.

Чиж не варто належати до Р. Н. Союза. Тож хто єще до тепер не мав спосібности стати ся членом Р. Н. Союза, нехай старає ся вступити до Р. Н. Союза, але нині. Не відкладайте до завтра, — бо ніхто не знає чиє завтра.

В місцевости, де нема відділу Р. Н. С., закладайте нові відділи Р. Н. Союза і вписуйте ся в члени організації.

По всякі інформації удавайти ся до місцевих Урядників Р. Н. Союза або до Гол. Предс. Р. Н. Союза на адресу: Mr. Dmytro Kapitula, Box 565, McAdoo, Pa.

Кождий, хто вступить до Р. Н. Союза скорше, лучше зробить. Не відкладайте на пізнійше, бо незнаєте, що завтра з вами стане ся. Тож єще раз кличем: ВПИСУЙТЕ СЯ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ!

ГОЛОВНИЙ УРЯД Р. Н. СОЮЗА.

$25 Шифкарти до Старого Краю $25

За $25.00 можете поїхати до Старого Краю на найлучших шифах відходячих в днях 6 і 29 січня, а на всі инші дні по $31, $33 і $35 до пристаний (портів) БРЕМЕН, ГАМБУРҐ, РОТЕРДАМ або АНТВЕРПІЇ. Удайте ся тільки до нас, листовно або особисто, а переконаєтесь о правдивій дешевости шифкарт; ручимо, що нігде дешевше не дістанете, як лише у нас. Ми старає мось всегда, щоб пасажири були вдоволені з подорожи, даючи їм вигідне місце на шифі, що чотирох пасажирів дістають осібну кімнату, страви подавані до стола, електричне осьвітлене, вільна купіль і всякі вигоди, яких не найдете на ніяких инших шифах.

EUROPEAN STEAMSHIP CO. Dept. S.
1?5 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.

$25.00 ШИФКАРТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ $25.00

НАДЗВИЧАЙНА СПОСІБНІСТЬ! ДАРОМ!

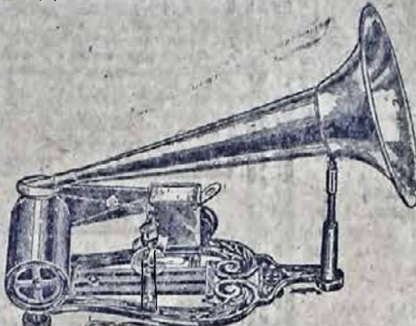

Купіть у нас за $6.00 найлїпшого тютюну до папіросів і виберіть собі презент з слїдуючих предметів: 1) Найновійший імпортований фоноґраф з великою нікльованою трубою і рекордами, який грає і сьпіває виразно усяку музику і пісні. Кождий може мати в своїм мешканю концерт. 2) Красна гармонія з славної німецької фабрики з нотами і вказівками. 3) Гарний столовий нікльовачий годинник з музикою, що грає за кождим разом 10 мінут. 4) Грубо золочений дамський або мужеський годинник. — Пришлїть нам на задаток 50 центів марками, а ми вишлемо Вам 40 пуделок тютюну 4-ох родів за $6.00 і вибраний Вами презент. Решту $5.50 заплатите по відобраню товару. КОМУ СЕЙ ТОВАР НЕ ПОДОБАЄ СЯ, МОЖЕ ЙОГО НЕ ПРИНЯТИ. — З Канади і инших країв просить ся присилати $6.00 відразу.

ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO., Dept. A. 26,
115 East 7th Street, New York City.

DR. LANDES' BUILDING
140 EAST 22d St. NEW YORK

ХОРІ ЛЮДИ!
Чи стратили Ви терпіне, яке мали з причини Вашої недуги?

День за днем, тиждень за тижнем, місяць за місяцем, рік за роком, занимаюсь лїченем хорих людий. Представте собі, кілько хорих я уже вилїчив, а кілько хорим украсив житє. Коли Вам житє надоїло через пробоване так званих лїків і відчуваєте, що з Вами все гірше, в такім разї сейчас зверніть ся до старого опитного спеціялїста, яким є

Dr. LEONARD LANDES
140 E. 22nd St., New York, N. Y.

Він дасть Вам даром пораду, що Вам робити, щоби спасти житє і обяснить Вам недугу. Лїчу уже 20 лїт з найлїпшим результатом всї недуги, як: безсилє, затроєнє крови, гемороїди, біль жолудка, серця, легких, печінки, почок і т. п. Для недуг полових і нервових маю більші знані електричні апарати і Х-лучі, за помочию котрих переглядаємо Ваші внутрішні органи. Не кождий доктор має ті апарати, длятого, що суть дорогі. Хемічне розслїджуванє мочи. Не відкладайте до завтра, а сейчас приходїть до звісного лїкаря: 1—

Dr. L. Landes,
140 East 22nd St., New York, N. Y., betw. 3rd & Lexington Ave.

Приймаєть ся хорих в годинах: від 10-ої рано до 8-ої вечер, а в неділї від 10-ої рано до 4-ої попол. — Поради даром.

R. J. Glick Аґент асекурацийний від огня.
Офіс находить ся
в WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

Русини Пітсбурга!

Чи Ви знаєте
що гроші, то сила?

Старайте ся пізнати та почніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розї вулиць 41— Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнійших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ, на найлїпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсї.

German Savings & Deposit Bank
cor. 14th & Carson Sts.,
South Side Pittsburgh, Pa.

И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас.
Ол. Бучак, уряди. банк.

Читайте руські книжки і ґазети бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила.

Лїчу мущин

Наколи другі завели, прийдїть до мене

і скористайте з моєї 22-лїтної спеціяльної практики, відносячої ся до слабостий мущин. 42—1

ВСІ ТАЙНІ НЕДУГИ, СИФІЛІС, ЗАТРОЄНЄ КРОВИ, ТРИПЕР, РОЗПЕНЄ, ВИСУШЕНЄ, РУПТУРУ, РЕВМАТИЗМ, УТРАТУ ЖИВОТНОСТИ, УБУТОК КРОВИ, НЕДУГИ НИРОК, МІХУРА І СКІРИ.

Лїчить, щоб вилїчити стало

в можливо як найкоротшім часї. Оглядини даром. НЕ ПОТРЕБУСТЕ ПЛАТИТИ АНІ ДОЛЯРА, ДОКИ НЕ БУДЕТЕ ВИЛІЧЕНІ.

606 Наукове приміненє средства проф. Ehrlich-а при лїченю сифіліса. 914

Dr. WARD,
СПЕЦІЯЛЇСТ
417 Sixth Ave., near 25 St.
NEW YORK.

Години: щоденно від 9 р. до 8 веч., в неділї: від 10 р. до 2 поп.

Прийдїть відвідати мою медичну виставу і побачити чоловіка в здоровлю і в хоробі. ВСТУП ВІЛЬНИЙ.